

Affaldshandlingsplan 2020-2031

Affaldshandlingsplan 2020-2031

Departementet for Forskning og Miljø
Postboks 1015
3900 Nuuk
Tel + 299 345000

Udgivet Juni 2020
Billeder Departementet for Forskning og Miljø
Grafik Nuisi

Indhold

7	Forord
9	Indledning
10	Affaldshandlingsplan 2020-2031
13	Målsætninger og delmål
15	Affaldssektoren i dag
20	Målsætning 1: Planlægning og administration
25	Målsætning 2: Information og borgerinddragelse
28	Målsætning 3: Affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi
31	Målsætning 4: Modtagestationer for behandling af affald
35	Målsætning 5: Fælles forbrændingsløsning
39	Udviklingstendenser og berøringsflader til anden planlægning
43	Bæredygtighedsvurdering
44	De samlede økonomiske konsekvenser og finansieringen af Affaldshandlingsplan 2020-2031
49	Bilag 1: Økonomiske beregninger for affaldsområdet 2020-2031
58	Bilag 2: Evaluering af Affaldshandlingsplan 2010-2013

Forord

Naalakkersuisut ønsker, at samfundet udvikler sig grønt og bæredygtigt. De seneste år er vi i fællesskab kommet langt med at forbedre håndteringen af affald. Der bliver ryddet op på dumpe, lavet forsøg med affaldsløsninger, og vi siger "qujanaq" til hinanden for at bruge skraldespanden. Der er et stigende fokus på, at vi sammen skal holde vores omgivelser rene og rare at færdes i. En ren bygd eller by er vores fundament for et godt og sundt liv.

Nu er vi klar til næste ryk for at give affaldshåndteringen et ekstra løft. Det ligger Naalakkersuisut meget på sinde at få affald væk fra vores smukke natur – men affaldsområdet handler også om mere end det. Vi skal se på helheden og mulighederne. Derfor skal vi tage initiativer, der samlet set giver de største gevinster i forhold til natur, miljø og sundhed. Vi skal spørge: Hvordan håndterer vi bedst hele landets affald? Hvordan håndterer vi hver type affald bedst muligt? Kan vi undgå affaldet, genanvende det eller bruge det til varmeforsyning?

Naalakkersuisut ønsker især at sætte fokus på sortering af affald og genbrug. Affald er nemlig ikke bare affald. Nogle ting, der smides ud, kan få nyt liv som genbrug. Andre ting er lavet af materiale, der kan genanvendes, hvilket vi kan få gavn af, hvis vi sorterer affaldet. Det er vigtigt, at vi på den måde udnytter ressourcerne bedst muligt. Derfor er genbrug og affaldssortering centrale mål i Naalakkersuisuts koalitionsaftale fra maj 2020.

Naalakkersuisut og kommunerne har taget de første skridt til at ændre grundlæggende på opbygningen af affaldsområdet. Det er sket med aftalen om, at det fælles kommunale affaldsselskab ESANI A/S skal etablere og drive to landsdækkende, moderne forbrændingsanlæg. Anlæggene skal

håndtere affald fra hele landet på miljø- og sundhedsmæssig optimal vis. I hver by og bygd vil der blive etableret modtagestationer, så al affald håndteres bedst muligt, og så forbrændingseget affald transporteres til de nye anlæg i Sisimiut og Nuuk.

Affaldsområdet er et kommunalt ansvarsområde. Jeg synes, at kommunerne fortjener stor ros for det ansvar, de har vist på affaldsområdet, og for deres samarbejde om at finde de bedste fremtidige løsninger. Jeg håber, at alle kommuner vil vælge samarbejdet til, så vi sammen kan udvikle et fælles, fremtidssikret affaldssystem. De færreste byrder er tunge, hvis vi løfter i flok.

Naalakkersuisut står klar til at støtte kommunernes indsats. Affaldshandlingsplan 2020-2031 sætter rammerne for de kommende års initiativer og udvikling på affaldsområdet. Planen beskriver Naalakkersuisuts mål om at sikre de rette lovgivningsmæssige rammer, informationsindsatser og vejledning til kommunerne. Dertil kommer finansieringen, hvor Miljøfonden vil fremme og støtte initiativer på miljøområdet. Det skal være tydeligt for borgere og virksomheder, at miljøafgifter tilgår Miljøfonden og derefter anvendes til miljøforbedringer, ikke mindst på affaldsområdet.

For at sikre en grøn, bæredygtig udvikling på affaldsområdet er der brug for en fælles indsats mellem myndigheder, virksomheder og private. Vi har hver især et ansvar for at passe på vores natur og vores land. Vi skal stille større krav til os selv og til hinanden.

Vi er godt i gang, og jeg glæder mig til, at vi sammen fortsætter den grønne omstilling, der er beskrevet i Affaldshandlingsplan 2020-2031.

Jess Svane

Naalakkersuisoq for Arbejdsmarked, Forskning og Miljø

Dumpen i Qaqortoq

Indledning

Affaldsområdet er under grundlæggende forandring. Naalakkersuisut og kommunerne har besluttet at etablere en fælles national forbrændingsløsning. Det betyder, at der i de kommende år skal etableres to nye landsdækkende affaldsforbrændingsanlæg, der skal drives af det fælles kommunale affaldsselskab ESANI A/S. De nye anlæg skal være med til at sikre, at vi får en markant bedre affaldshåndtering i hele landet.

Den nuværende affaldshåndtering er på mange områder utilfredsstillende. Ukontrolleret dumpning og afbrænding af affald medfører væsentlige gener for mennesker og miljø, bl.a. i form af udledninger af skadelige stoffer til luft, vand og jord. Dette medfører forurening af naturen og sundhedsmæssige risici. Derudover medfører den uensigtsmæssige affaldshåndtering, at plast og andet affald ender i naturen, i havet eller i bybilledet, hvilket skader vores dyreliv og medfører æstetiske gener for lokale indbyggere og turister.

Vi producerer i dag næsten 30 % mere affald, end vi kan behandle. Som følge heraf sker der en ophobning af ubehandlet og sundhedsskadeligt affald, specielt i bygder og mindre byer. Der er mange bosteder, hvor affaldsbehandlingsanlæggene ikke fungerer, og de affaldsbehandlingsanlæg, som er i drift i dag, er gamle og nedslidte. Flere anlæg drives med stærkt nedsat affaldsbehandlingskapacitet og udleder skadelige røggasemissioner til gene og skade for befolkningen, ligesom drikkevandsressourcerne risikerer at blive forurenede med nedfaldende partikler fra affaldsforbrændingen. Det er derfor presserende at få skabt et markant løft af affaldsområdet.

Fremover skal alt affald fra alle bosteder indsamles og håndteres på den bedst mulige måde. Brandbart affald skal sendes til de nationale affaldsforbrændingsanlæg, så det kan afbrændes på forsvarlig vis, og energien kan udnyttes. Dette medfører, at alle kommuner skal etablere lokale

modtagestationer for affald, hvorfra affaldet enten håndteres lokalt eller sendes videre til genanvendelse eller forbrænding. Det er helt nødvendigt, at de landsdækkende anlæg får en vis størrelse, for kun på større anlæg kan man sikre en tilfredsstillende rensning af røgen og en god udnyttelse af energien fra forbrændingen.

Affaldsmængderne skal desuden begrænses gennem forebyggelse af affald, øget genbrug og genanvendelse. I både ind- og udland er der stigende fokus på cirkulær økonomi. Cirkulær økonomi handler om at holde materialer og produkter i det økonomiske kredsløb med den højeste mulige værdi længst muligt. Det vil sige, at et produkt ikke bare bliver produceret, brugt og smidt ud, men at det bruges flere gange, på forskellige måder og kan indgå i produktionen igen i stedet for at ende på dumpen. Affaldshandlingsplanen indeholder en række aktiviteter, der har fokus på at øge udnyttelsen af ressourcerne i affaldet.

Det markante løft af affaldshåndteringen vil medføre et behov for betydelige investeringer samt øgede omkostninger til den fremtidige drift af affaldssystemet. Finansieringen af affaldsområdet er fortsat baseret på forurenere betaler-princippet, hvilket for den kommunale affaldshåndtering tager udgangspunkt i de kommunale affaldsgebyrer. Derudover vil Miljøfonden, der blev etableret i januar 2019, indgå som et vigtigt element i finansieringen af specifikke områder af den fremtidige affaldshåndtering.

Forbedringer på affaldsområdet bidrager til opfyldelse af en række af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Især vil reducerede emissioner til luft, vand og jord, øget genanvendelse og bæredygtig fjernvarmeproduktion fra affaldsforbrænding medføre markante forbedringer.

Affaldshandlingsplanen fungerer som sektorplan for affaldsområdet.

Affaldshandlingsplan 2020-2031

Formål og grundlag

Naalakkersuisut vil gennemføre en ambitiøs og bæredygtig grøn omstilling i hele landet. Som en vigtig del af den grønne omstilling skal affaldshåndteringen have et markant løft.

Formålet med affaldshandlingsplanen er at udstikke retningslinjerne for den nationale affaldspolitik. Affaldshandlingsplanen beskriver Naalakkersuisuts ambitioner på affaldsområdet og udstikker rammerne for kommunernes lokale affaldsplanlægning og -håndtering.

Affaldshandlingsplanen skal sikre, at der sker en koordineret styring og udvikling af affaldsområdet, hvor der er fokus på miljø- og sundhedsmæssige forhold, herunder affaldsminimering og cirkulær økonomi. Affaldshandlingsplanen skal ligeledes muliggøre langsigtet samfundsøkonomisk planlægning med hensyn til etablering af fremtidige anlæg og ordninger for affaldshåndtering i alle byer og bygder.

Affaldshandlingsplanen er afgrænset til at omfatte den del af affaldsområdet, der er reguleret i affaldsbekendtgørelsen. Planen beskæftiger sig således ikke med spildevand og natrenovation.

Nærværende affaldshandlingsplan tager udgangspunkt i den seneste affaldshandlingsplan (2008) og tilhørende anlægssektorplan (2015). Bilag 2 indeholder en evaluering af den seneste affaldshandlingsplan.

Vision

Det er Naalakkersuisuts vision at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, is, fjeld og jord gennem håndtering af affald på en miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig måde og at sikre en bæredygtig udvikling ved at begrænse anvendelse og spild af ressourcer.

Visionen skal opnås ved:

- **at sikre et højere informationsniveau i befolkningen**
- **at arbejde målrettet med cirkulær økonomi**
- **at investere i affaldssektoren ud fra langsigtede mål for affaldshåndtering og organisering af affaldssektoren**
- **at være opmærksom på FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, så initiativer på affaldsområdet ikke forringer natur- og levevilkår – hverken nu eller for de kommende generationer.**

De overordnede målsætninger skal opnås ved på den ene side at sikre et højere informationsniveau i befolkningen og på den anden side sikre tidssvarende miljø- og sundhedsmæssig affaldshåndtering og bortskaffelse.

De overordnede målsætninger er gjort bredere ved at inddrage bæredygtighedsprincippet. Det betyder, at Affaldshandlingsplanen skal sikre, at der ikke tages initiativer, der kan forringe natur- og levevilkår – hverken nu eller for de kommende generationer.

Den fælles nationale affaldsløsning

Grundlaget for de kommende års indsats på affaldsområdet er implementeringen af den fælles nationale affaldsløsning. Naalakkersuisut og borgmestrene for de fem kommuner blev på det politiske koordinationsgruppemøde i september 2018 enige om at igangsætte planlægningen og projekteringen af denne affaldsløsning for hele landet. Avannaata Kommuniar har i december 2019 besluttet, at de ikke ønsker at være en part i den nationale affaldsløsning. Avannaata Kommuniar er dog fortsat medejer af ESANI A/S.

Formålet med den nye organisering er at sikre en effektiv affaldshåndtering, der er miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig, og hvor affald udnyttes bedst muligt til genanvendelse, som energiressource mv.

Den fælles nationale affaldsløsning omfatter etablering af to moderne affaldsforbrændingsanlæg i Sisimiut og Nuuk og en række behandlingsanlæg til spildolie. Der etableres modtagestationer i byer og bygder, hvor affaldet indsamles og sorteres, og dagrenovation og andet forbrændingsegnet affald pakkes og transporteres til forbrændingsanlægene. Andre affaldsfraktioner skal enten genanvendes eller på anden måde håndteres forsvarligt.

Med de nye forbrændingsanlæg sikres den nødvendige kapacitet til forbrænding af affald. Anlæggene skal desuden være i stand til effektivt at udnytte den producerede fjernvarme og kontrollere skadelige luftemissioner. De seks nuværende byforbrændingsanlæg samt alle bygdeforbrændingsanlæg skal på sigt lukkes.

Den fælles nationale affaldsløsning skal drives af det fælles kommunale affaldsselskab ESANI A/S, som kommunerne har oprettet i marts 2019. Selskabet skal etablere og drive den fælles nationale affaldsløsning for forbrændingsegnet affald. Dette inkluderer etablering og drift af

affaldsforbrændingsanlæg og spildolieforbrændingsanlæg samt solidarisk dækning af transport- og behandlingsomkostninger.

Grundlæggende principper

Affaldshandlingsplanen er baseret på en række grundlæggende principper, der skitseres kort nedenfor.

Affaldshierarkiet er et gennemgående princip i affaldsplanelægningsen, der angiver, hvordan affald skal håndteres for at opnå det bedste miljømæssige resultat. Affald er i mange tilfælde en værdifuld ressource. Derfor skal affaldshåndteringen ske i følgende prioriterede rækkefølge, som vist i Figur 1: 1) Affaldsforebyggelse, 2) Direkte genbrug, 3) Genanvendelse, 4) Anden nyttiggørelse, f.eks. forbrænding med energiudnyttelse, 5) Bortskaffelse/Deponering.

Affaldshierarkiet er opstillet ud fra miljø- og ressource-mæssige betragtninger. Ved beslutningen om valg af behandlingsform skal der imidlertid indgå en afvejning af de miljø-, energi- og ressource-mæssige samt økonomiske forhold. Dette kan betyde, at behandlingshierarkiet ikke følges slavisk.

Cirkulær økonomi handler om at optimere udnyttelsen af ressourcer ved at cirkulere de produkter, som bliver anvendt, så de til en enhver tid har den højest mulige værdi. Det vil sige, at produkterne så vidt muligt vedligeholdes, genbruges eller genanvendes i stedet for blot at blive smidt

ud. Det medvirker til at sikre en bæredygtig udvikling.

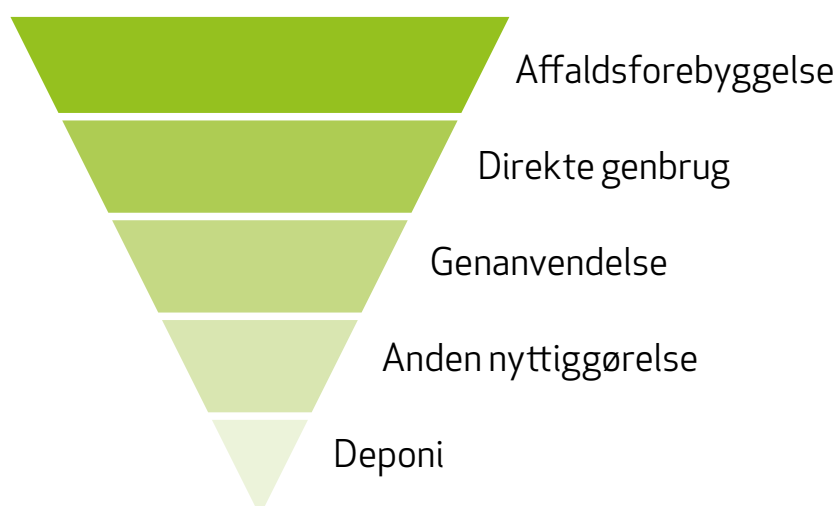
Princippet om renere teknologi skal anvendes ved ændringer i affaldssystemet, således at der så vidt muligt skal anvendes BAT (Best Available Technology) ved affaldshåndtering og behandling. Formålet er at opnå miljømæssige forbedringer, f.eks. ved at begrænse skadelige udledninger, fremme genanvendelse, minimere affaldsmængder og begrænse spild af råstoffer og ressourcer.

Forureneren betaler-princippet foreskriver, at de brugere, der producerer affaldet, skal betale samtlige omkostninger forbundet med bortskaffelsen. Derfor bør de gebyrer, som kommunerne opkræver fra borgere og erhverv, dække de kommunale omkostninger i forbindelse med affaldshåndteringen.

Inatsisartut har vedtaget Inatsisartutlov nr. 9 af 27. november 2018 om Miljøfonden, som trådte i kraft 1. januar 2019. Miljøfonden skal anvendes til at støtte miljøforbedrende tiltag og aktiviteter ved at pålægge afgifter eller pant på udvalgte varer. Det forventes, at Miljøfondens midler blandt andet kan anvendes til at støtte pilotprojekter og den nationale affaldsløsning.

Ansvar for affaldsområdet er delt mellem Naalakkersuisut og kommunerne. Naalakkersuisut skal som central myndighed for affaldsområdet sikre rammerne, herunder det nødvendige lovgrundlag, og følge op på og støtte udviklingen af området. Kommunerne er den primære myndighed med ansvaret for håndtering og bortskaffelse af affald.

Figur 1
Affaldshierarkiet

Plan- og perspektivperiode

Affaldshandlingsplanen indeholder både en 4-årig planperiode gældende fra 2020-2023 og en 8-årig perspektivperiode gældende fra 2024-2031.

Kommunale affaldsplaner

Kommunerne skal udarbejde kommunale affaldsplaner indenfor rammerne af den nationale affaldshandlingsplan. Alle fem kommuner har på nuværende tidspunkt udarbejdet første generation af kommunale affaldsplaner. Næste generation af kommunale affaldsplaner skal således udarbejdes i den kommende planperiode indenfor rammerne af nærværende affaldshandlingsplan.

Kommunalbestyrelserne kan beslutte, at det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S skal udarbejde en fælleskommunal affaldsplan. Uanset om affaldsplanen udar-

bejdes særskilt for kommunen eller som en fælleskommunal plan, skal planen vedtages af kommunalbestyrelsen.

Affaldshåndtering er et kommunalt ansvarsområde, og Naalakkersuisut har derfor i samarbejde med kommunerne brug for at opnå en fælles prioritering på området. I forløbet op til udarbejdelsen af nærværende affaldshandlingsplan er kommunerne blevet interviewet for at få deres input til særlige og væsentlige problemstillinger i forhold til affaldshåndteringen. Affaldshandlingsplanen har derudover været i høring hos kommunerne og øvrige relevante interessenter.

De enkelte aktiviteter i affaldshandlingsplanen er på det kommunale område konkretiseret således, at det tydeligt fremgår, hvilke forpligtigelser kommunerne har på affaldsområdet.

Hos kommunerne, såvel som hos Naalakkersuisut, er der p.t. et særligt fokus på at etablere en fælles transport- og forbrændingsløsning.

Jerndumpen i Aappilattoq

Målsætninger og delmål

Affaldshandlingsplanen er opbygget med overordnede målsætninger på fem områder. Der er fastsat delmål og aktiviteter, der skal gennemføres i planperioden 2020-2023.

Affaldshandlingsplanen indeholder en detaljeret beskrivelse af de fem målsætninger. For hver målsætning beskrives, hvilke aktiviteter der skal iværksættes. Der redegøres desuden for de administrative konsekvenser samt overordnede afledte sundheds- og miljømæssige forbedringer.

Målsætninger og delmål for 2020-2023

Planlægning og administration	Målsætning 1: Der skal sikres effektive og tidssvarende rammer for planlægning og administration på affaldsområdet. <i>Delmål 1.1:</i> Lovgrundlaget på affaldsområdet skal opdateres og udbygges. <i>Delmål 1.2:</i> Finansieringsmulighederne på affaldsområdet skal tydeliggøres. <i>Delmål 1.3:</i> Tilsynet med affaldsområdet skal forbedres. <i>Delmål 1.4:</i> Der skal sikres gode rammer for kommunal administration og planlægning på affaldsområdet.
Information og borgerinddragelse	Målsætning 2: Vidensniveauet på affaldsområdet skal øges hos både borgere og erhvervsliv, således at alle agerer hensigtsmæssigt i forhold til målsætninger og lovgivning på affaldsområdet.
Affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi	Målsætning 3: Affald skal forebygges, så affaldsmængderne nedbringes. <i>Delmål 3.1:</i> Genbrug og genanvendelse af affald skal øges. <i>Delmål 3.2:</i> Det offentlige og erhvervslivets produktion af affald skal reduceres.
Modtagestationer for behandling af affald	Målsætning 4: Der skal være velfungerende systemer til modtagelse og håndtering af affald over hele landet. <i>Delmål 4.1:</i> Der skal etableres modtagestationer til affald i alle byer og bygder. <i>Delmål 4.2:</i> Gamle dumpe skal opryddes eller nedlukkes og erstattes af kontrollerede deponier.
Fælles forbrændingsløsning	Målsætning 5: Der skal etableres en fælles forbrændingsløsning for affald, der er effektiv og reducerer skadelige luftemissioner fra affaldsforbrænding. <i>Delmål 5.1:</i> Den fælles forbrændingsløsning skal planlægges gennem det fælleskommunale affaldssekskab ESANI A/S. <i>Delmål 5.2:</i> Der skal etableres nye forbrændingsanlæg, der sikrer tilstrækkelig kapacitet til miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig forbrænding af affald og spildolie. <i>Delmål 5.3:</i> Forbrændingseget affald fra alle byer og bygder skal transporteres til affaldsforbrænding.

Affaldshandlingsplanens bidrag til FN's verdensmål for bæredygtig udvikling

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling er en integreret del af Naalakkersuisuts arbejde, og de er derfor også i fokus i forbindelse med affaldshandlingsplanen. Tabellen nedenfor viser, hvilke bæredygtighedsmål de enkelte målsætninger i affaldshandlingsplanen påvirker. Kun de verdensmål, der påvirkes direkte af affaldshandlingsplanen, er medtaget i tabellen.

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling		Delmål 1 Planlægning og administration	Delmål 2 Information og borgerinddragelse	Delmål 3 Affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi	Delmål 4 Modtagestationer for be- handling af affald	Delmål 5 Fælles forbrændingsløsning
MÅL 6 Rent vand og sanitet	6.3: Inden 2030 skal vandkvaliteten forbedres ved at reducere forurening, afskaffe affaldsdumping og minimere udslip af farlige kemikalier og materialer, og ved at halvere andelen af ubehandlet spildevand og væsentligt øge genanvendelse og sikker genbrug globalt.	x	x	x	x	x
	6.6: Inden 2020 skal vandrelaterede økosystemer, herunder bjerge, skove, vådområder, floder, grundvandsbassiner og søer beskyttes og gendannes.	x	x	x	x	x
MÅL 7 Bæredygtig energi	7.2: Inden 2030 skal andelen af vedvarende energi i det globale energimix øges væsentligt.	x				x
MÅL 12 Ansvarligt forbrug og produktion	12.4: Inden 2020 skal der opnås en miljømæssig forsvarlig håndtering af kemikalier og affald i hele deres livscyklus, i overensstemmelse med de aftalte internationale rammebetingelser, og deres udledning i luft, vand og jord skal væsentligt reduceres for at mindske deres negative indvirkninger på menneskers sundhed og miljøet.	x	x	x	x	x
	12.5: Inden 2030 skal affaldsmængden væsentligt reduceres gennem forebyggelse, reduktion, genvinding og genbrug.	x	x	x	x	x
	12.6: Opmuntre virksomheder, især store og transnationale virksomheder, til at arbejde bæredygtig og til at integrere oplysninger om bæredygtighed i deres rapporteringscyklus.	x		x		
	12.7: Fremme bæredygtige offentlige indkøbspraksis, der er i overensstemmelse med nationale politikker og prioriteter.	x				
MÅL 13 Klima- indsats	13.2: Integrere tiltag mod klimaforandringer i nationale politikker, strategier og planlægning.	x				x
MÅL 14 Livet i havet	14.1: Inden 2025, skal alle former for havforurening forhindres og væsentligt reduceres, især forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter, herunder hav-affald og forurening med næringsstoffer.	x	x	x	x	x
MÅL 15 Livet på land	15.1: Inden 2020, sikre bevarelse, genoprettelse og bæredygtigt brug af økosystemer på land og i ferskvand, specielt skove, vådområder, bjerge og tørømråder i henhold til forpligtigelser under internationale aftaler.	x	x	x	x	x

Affaldssektoren i dag

Naalakkersuisut og kommunerne har gennem en årrække haft fokus på at forbedre affaldshåndteringen over hele landet. Det har givet positive resultater, men der er behov for en fortsat ambitiøs indsats, før affaldshåndteringen sker effektivt samt miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

I det følgende beskrives udgangspunktet for de kommende års indsats på affaldsområdet. Der gives et overblik over de nuværende affaldsanlæg i kommunerne og økonomien på området.

De nuværende affaldsanlæg

De kommunale affaldssystemer omfatter forskellige typer affaldsanlæg, placeret i byer og bygder. Det er affaldsforbrændingsanlæg, dumpe og modtagefaciliteter for farligt affald mv. Kortene i Figur 2-4 viser, hvilke affaldsanlæg der findes i de fem kommuner og status for anlæggene.

Affaldsforbrændingsanlæg

Der findes i dag større affaldsforbrændingsanlæg i hver kommune, dog ikke i alle byer. Flere af anlæggene kræver imidlertid opgradering, hvis de skal benyttes fremover. Varme fra affaldsforbrændingen udnyttes som fjernvarme i Qaqortoq, Nuuk, Maniitsoq, Sisimiut, Ilulissat og i nogen grad i Aasiaat.

Der blev tidligere etableret bygdeforbrændingsanlæg i bygderne ud fra et mål om, at affald skulle håndteres lokalt. Mange bygdeforbrændingsanlæg er dog ikke i drift i dag eller er nedslidte.

I Kommuneqarfik Sermersooq transporteres affald fra kommunens byer og bygder til forbrænding i Nuuk. Det er baggrunden for, at det i Kommuneqarfik Sermersooq kun er Nuuk, der er markeret med et anlæg i drift på kortet i Figur 2.

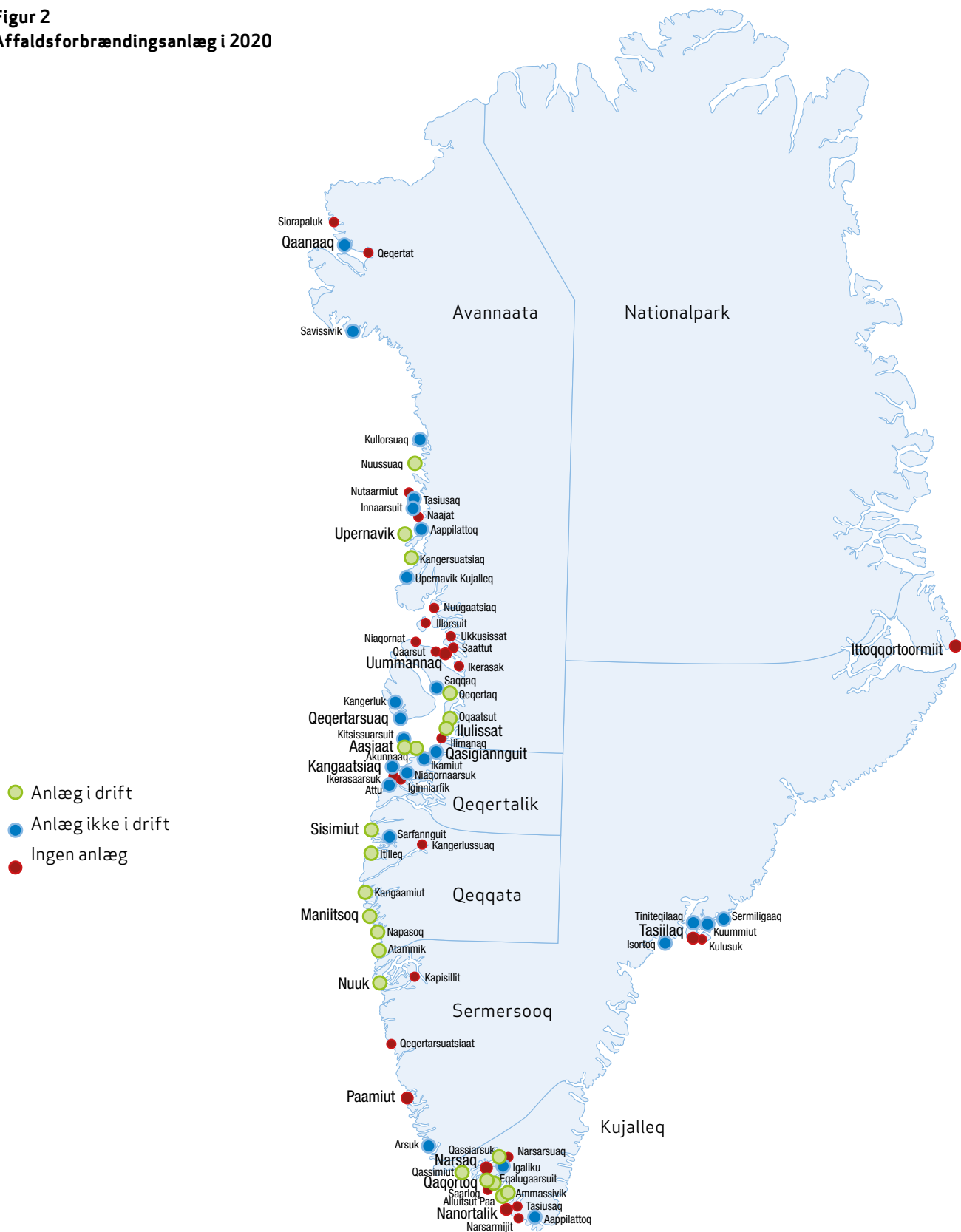
Dumpe og kontrollerede deponier

Der er igangsat oprydning af dumpe i en række byer og bygder. På kortet i Figur 3 er det markeret, hvor der er afsat midler til oprydning og/eller indledt oprydning. Indsatsen startede i 2014, hvor Naalakkersuisut afsatte 44,5 mio. kr. til en ekstraordinær beskæftigelsesindsats med dump-oprydninger. Det betyder, at der er taget vigtige skridt mod at få mere struktur på og kontrol med dumpene. Der er imidlertid fortsat dumpe, der kategoriseres som ukontrollerede. Det gælder for en del bygder og enkelte byer.

Der findes endnu ikke dumpe, der kan kategoriseres som kontrollerede deponier. For at ændre dumpe til kontrollerede deponier kræver det, at de organiseres i områder til forskellige typer affald, der er indrettet sådan, at affaldet kan opbevares miljømæssigt forsvarligt. De kontrollerede deponier vil derudover skulle miljøgodkendes. Det er kun affald, der ikke kan genanvendes eller brændes, der skal opbevares på deponierne. Det er målet, at dumpe skal erstattes af kontrollerede deponier, jf. målsætning 4.

Det er aktuelt en udfordring i forhold til dumpe, at der produceres mere affald, end der er kapacitet til at forbrænde. Derfor ophober affaldet sig på dumpene. Mange steder mangler der desuden faciliteter til sortering af affaldet. Det er baggrunden for den fælles nationale affaldsløsning, hvor der skal etableres nye moderne affaldsforbrændingsanlæg og modtagestationer.

Figur 2
Affaldsforbrændingsanlæg i 2020

Figur 3
Dumpe/kontrollerede deponier i 2020

Modtagefaciliteter for farligt affald

Der er givet midler til modtagefaciliteter for farligt affald de fleste steder i landet i dag, som vist i Figur 4. Der mangler dog sådanne faciliteter i nogle bygder, og det er ikke alle steder, at modtagefaciliteterne fungerer optimalt. På modtagefaciliteterne til farligt affald håndteres farligt affald såsom batterier, olie- og kemikalieaffald, før det sendes til forsvarlig håndtering i Danmark.

Det er ambitionen, at de modtagestationer, der skal etableres som en del af den fælles nationale affaldsløsning, skal tænkes sammen med de eksisterende modtagefaciliteter for farligt affald. Dermed kan indretningen og brugen af disse faciliteter forbedres.

Affaldsøkonomi i kommunerne

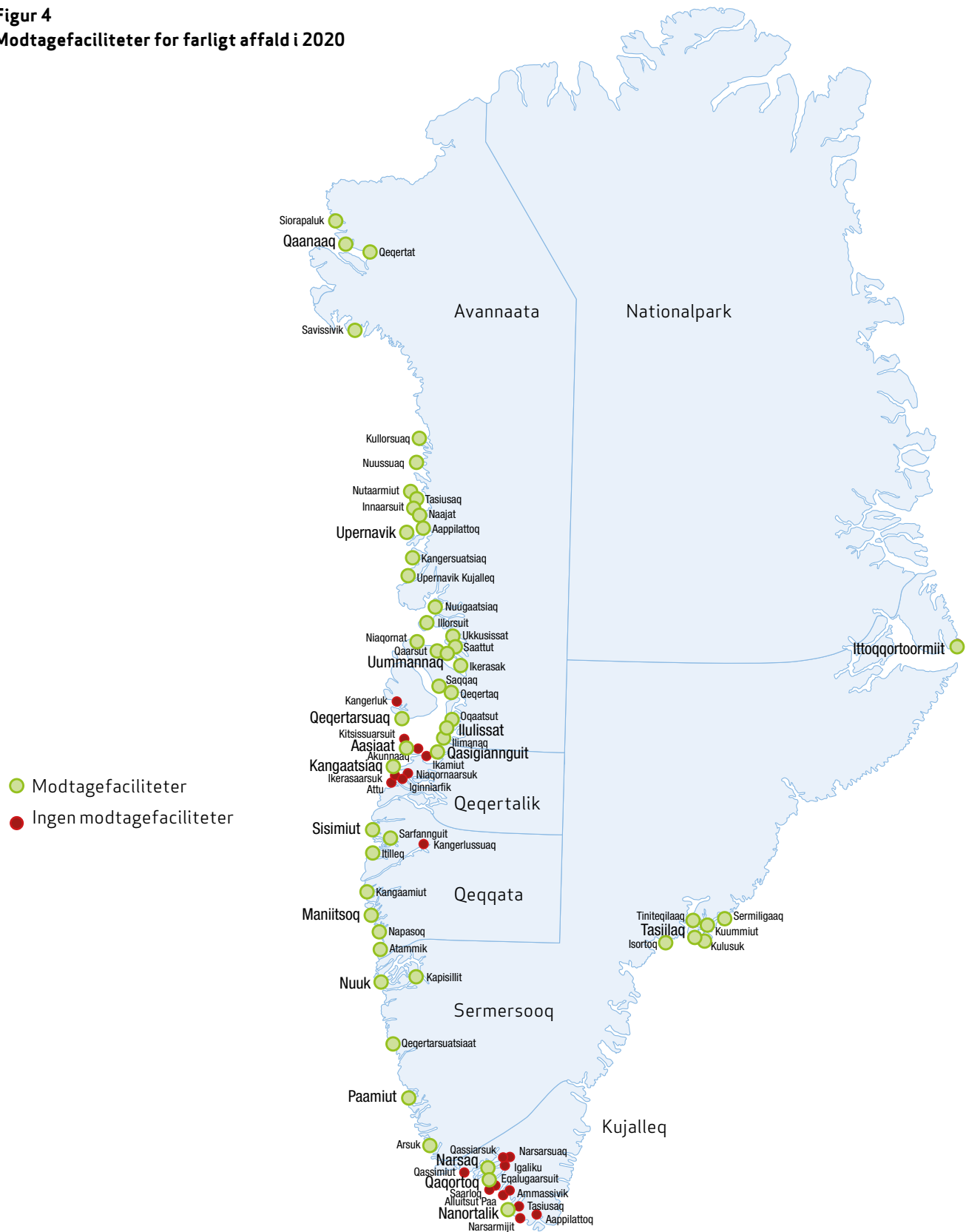
Kommunernes håndtering af affald finansieres som udgangspunkt gennem gebyrer eller gennem kommune- eller landsskatten. Det følger af forureneren betaler-princippet. En gennemgang af kommunernes økonomi på affaldsområdet, der blev lavet i 2018, har imidlertid vist, at kommunerne generelt ikke får dækket de udgifter, der er forbundet med indsamling og bortskaffelse af affald. Ifølge gennemgangen lå hver kommunes underskud på aktiviteterne på mellem 11 og 41 millioner kr. i 2017. Dette svarer til en manglende indtægt pr. indbygger på 500-4.000 kr. Tilskud fra Selvstyret er indregnet.

Kommunerne har mulighed for at hæve indtægterne fra affaldsgebyrer eller skatter, så udgifterne til affaldshåndtering dækkes. Det er nødvendigt for at sikre, at kvaliteten af affaldshåndteringen kan holdes på et passende niveau – ikke mindst for at sikre den nødvendige udvikling på området, som beskrives i affaldshandlingsplanen.

Naalakkersuisut har ydet anlægstilskud til en række kommunale forbrændingsanlæg og modtagestationer. I perioden 2015-2018 er der hvert år afsat 14-15 mio. kr. til kommunale projekter vedrørende forbedringer af affaldsanlæg og til pilotprojekter med transport af affald. Fra 2019 afsættes midlerne via Miljøfonden til miljøprojekter, ikke mindst på affaldsområdet. I 2014 afsatte daværende Naalakkersuisut desuden som nævnt 44,5 mio. kr. til oprydning af dumpe.

Økonomien på affaldsområdet beskrives nærmere i afsnittet *De samlede økonomiske konsekvenser og finansieringen af Affaldshandlingsplan 2020-2031*.

Figur 4
Modtagefaciliteter for farligt affald i 2020

Målsætning 1

Planlægning og administration

Målsætninger og delmål

Planperiode 2020-2023

Målsætning: Der skal sikres effektive og tidssvarende rammer for planlægning og administration på affaldsområdet.

Delmål 1.1: Lovgrundlaget på affaldsområdet skal opdateres og udbygges.

Delmål 1.2: Finansieringsmuligheder på affaldsområdet skal tydeliggøres.

Delmål 1.3: Tilsynet med affaldsområdet skal forbedres.

Delmål 1.4: Der skal sikres gode rammer for kommunal administration og planlægning på affaldsområdet.

Perspektivperiode 2024-2031

Målsætning: De administrative og økonomiske rammer for affaldsområdet skal fortsat udvikles i perspektivperioden, baseret på evaluering af initiativerne i planperioden 2020-2023.

Baggrund

Affaldsområdet har behov for et væsentligt løft for at løse de udfordringer, som den nuværende affaldshåndtering medfører i forhold til forurening, sundhedsrisici og ressourceforvaltning. Den fælles nationale affaldsløsning (se Målsætning 4 og 5) sætter rammerne for et sådant løft, men vil kun kunne lykkes, hvis der tilføres tilstrækkelige ressourcer til området i form af investeringer i nye anlæg, men i høj grad også til drift og vedligehold.

Naalakkersuisut skal sikre, at de lovgivningsmæssige rammer for affaldshåndteringen til enhver tid er tilstede, og skal løbende levere råd og vejledning til affaldsproducenter og kommuner.

Kommunerne står for den daglige indsamling og lokale håndtering af affald. Det er derfor meget væsentligt, at kommunerne allokere tilstrækkelige og kvalificerede ressourcer til den lokale drift. Sker dette ikke, vil det ikke være muligt at opretholde det system, som der er lagt op til i beslutningen om den fælles nationale affaldsløsning. Der er lagt op til, at det fælleskommunale affaldsselskab overtager ansvaret for det forbrændingsegnede affald fra kommunerne, når det lastes på kajen. Dette betyder, at affaldsselskabet er ansvarlig for transporten og den efterfølgende behandling (forbrænding) af det forbrændingsegnede affald.

Beskrivelse af fremtidige aktiviteter

Følgende aktiviteter skal gennemføres for hvert delmål

Delmål 1.1: Lovgrundlaget på affaldsområdet skal opdateres og udbygges.

Aktivitet 1.1.a: Revidering af love og bekendtgørelser

Aktivitet 1.1.b: Nye generelle vejledninger og retningslinjer

Delmål 1.2: Finansieringsmulighederne på affaldsområdet skal tydeliggøres.

Aktivitet 1.2.a: Finansiering af affaldsområdet gennem Miljøfonden

Aktivitet 1.2.b: Fokuseret brug af forureneren betaler-princippet og producentansvarsordninger

Delmål 1.3: Tilsynet med affaldsområdet skal forbedres.

Aktivitet 1.3.a: Styrkelse af det nationale tilsyn

Aktivitet 1.3.b: Styrkelse af det kommunale tilsyn

Delmål 1.4: Der skal sikres gode rammer for kommunal administration og planlægning på affaldsområdet.

Aktivitet 1.4.a: Kommunal planlægning og administration

Aktivitet 1.4.b: Forbedret overblik over affaldsstrømme

Revidering af love og bekendtgørelser

Indledende er der behov for sikring af et tilstrækkeligt lovgrundlag for den kommende planperiode. Konkret er der en ny affaldsbekendtgørelse på vej, som vil sætte rammerne for affaldshåndteringen. Derudover forbereder Naalakkersuisut en bekendtgørelse om jordforurening samt en revision af bekendtgørelsen om miljøgodkendelse af særligt forurenende virksomheder.

Nye generelle vejledninger og retningslinjer

Naalakkersuisut udarbejder løbende vejledninger og retningslinjer for forskellige emner på affaldsområdet. Det sker for at sikre, at kommunerne har hensigtsmæssige rammer at administrere og planlægge affaldshåndteringen indenfor. I planperioden for affaldshandlingsplanen forventer Naalakkersuisut bl.a. at offentliggøre vejledninger om koncentrationsniveauer i byggeaffald i forhold til tungmetaller og procedurer for sundhedsvæsenets håndtering af klinisk risikoaffald og diverse øvrige vejledninger mv.

Finansiering af affaldsområdet gennem Miljøfonden

Inatsisartutlov nr. 9 af 27. november 2018 om Miljøfonden blev vedtaget på Inatsisartuts efterårssamling 2018. Miljøfonden understøtter det vigtige arbejde med at forbedre miljøforholdene i hele landet.

Gennem Miljøfonden er det bl.a. muligt at lave pant- og skrotningsordninger, som skal få borgere og erhverv til at aflevere udtjente produkter til forsvarlig håndtering. Ligeledes er der med Miljøfonden mulighed for at indføre nye miljøafgifter, som synliggør de ekstra omkostninger, der er forbundet med at bortskaffe udtjente produkter. Indtægterne fra nye miljøafgifter vil blive brugt på aktiviteter og tiltag, der gavner miljøet. Eventuelle nye miljøafgifter skal vedtages i separate Inatsisartutlove.

De områder, der skal opprioriteres i de kommende år ved hjælp af Miljøfonden, er bl.a. den nationale affaldsløsning, skrotning af udtjente køretøjer, tabte og efterladte fiskeredskaber, plastforbrug og spildolie. Løftet af de enkelte områder vil blive igangsat i takt med, at der kommer flere midler i Miljøfonden.

I forlængelse af Inatsisartutlov om Miljøfonden vil der på sigt skulle udarbejdes Inatsisartutlove og bekendtgørelser vedrørende mulige nye pantordninger og miljøafgifter.

Derudover vil Miljøfonden hvert år uddele midler til pilotprojekter indenfor miljøområdet.

Fokuseret brug af forureneren betaler-princippet og producentansvarsordninger

Udgangspunktet for affaldsområdet er forureneren betaler-princippet. Alle kommuner opkræver derfor gebyrer fra borgere og erhverv til dækning af kommunens omkostninger til affaldshåndtering. Kommunerne kan opkræve gebyrer, der fuldt ud dækker udgifterne til drift og vedligehold indenfor det specifikke område, så det hviler i sig selv økonomisk. Det sker ikke altid i dag, hvorfor der kan være behov for justering af affaldsgebyrerne i overensstemmelse med forureneren betaler-princippet.

Der er også lagt op til via Miljøfonden at tage nye miljøøkonomiske styringsmidler i brug til finansiering af håndteringen af udvalgte affaldsfraktioner. Dette gælder dog kun de fraktioner, der specifikt udarbejdes lovgivning omkring, og vil ikke påvirke finansieringen af den generelle kommunale affaldshåndtering.

På affaldsområdet kan man f.eks. gennem ny lovgivning lade dele af affaldsbortskaffelsen finansiere via producentansvarsordninger, hvor vareproducenterne/importørerne får overladt ansvaret for og finansieringen af varernes bortskaffelse. Der er ikke tale om egentlige afgifter, men derimod om at flytte betalingen for affaldsbortskaffelse fra affaldsproducent til vareproducent/importør. Naalakkersuisut vil i planperioden undersøge muligheder for brug af producentansvarsordninger.

I EU er der vedtaget regler for ordninger om elektronikaffald gennem det såkaldte WEEE-direktiv (Waste Electric and Electronic Equipment), og de fleste europæiske lande har indført tilsvarende ordninger for emballageaffald. De tekniske og juridiske aspekter i forbindelse med indførelse af producentansvarsordninger i Grønland er dog endnu ikke belyst tilstrækkeligt.

Styrkelse af det nationale tilsyn

Der er generelt behov for et øget tilsyn overfor borgere og erhverv i forhold til affaldshåndtering. Erhverv står for en stor andel af affaldsgenereringen, og affald herfra udgør derfor et væsentligt potentiale i forhold til forbedret affaldshåndtering. Dette gælder især affald, der kan udgøre en sundheds- eller miljømæssig risiko, men der vil også være et stigende fokus på øget genanvendelse af erhvervsaffald. Dialogen med erhverv om forsvarlig og hensigtsmæssig affaldshåndtering skal derfor generelt øges.

Naalakkersuisut har ansvar for tilsyn med miljøgodkendte virksomheders affaldshåndtering. Dialogen med miljøgodkendte virksomheder vil derfor typisk foregå i forbindelse med miljøgodkendelsen og de efterfølgende tilsyn. Der vil derfor i planperioden være fokus på regelmæssig tilsyn på miljøgodkendte virksomheder i hele landet. Som nævnt ovenfor forberedes desuden en revision af bekendtgørelsen om miljøgodkendelse af særligt forurenende virksomheder, hvilket vil forbedre mulighederne for effektivt tilsyn.

Ud over at sikre en forsvarlig affaldshåndtering for erhverv generelt skal der etableres dialog og samarbejde med en række relevante virksomheder om affaldsforebyggelse og øget genanvendelse, eventuelt ved at afsætte affaldsprodukter fra én virksomhed til en anden. Disse virksomheder skal tjene som gode eksempler på affaldsforebyggelse og øget genanvendelse.

En nedbringelse af affaldsmængderne og en bedre sortering af affaldet forudsætter en intensiv informationsindsats og en mere offensiv påvirkning af affaldsproducenterne, der skal blive mere bevidste om deres affaldsproduktion og deres ansvar. Nedbringelse af affaldsmængderne og anvendelsen af renere teknologi vil dels blive styrket gennem øget information og vejledning, men også ved fastsættelse af vilkår herom i miljøgodkendelser og endelig ved at udstede påbud.

Styrkelse af det kommunale tilsyn

Kommunerne vil primært have tilsynspligten i forhold til affaldshåndteringen hos borgerne og de ikke-miljøgodkendte virksomheder. Dette inkluderer tilsyn i forhold til korrekt aflevering af affald samt fokus på at nedbringe henkastet/henstillet affald.

Naalakkersuisut vil løbende vejlede og rådgive kommunerne med det formål at sikre bedre muligheder for en miljømæssig og driftsmæssig forsvarlig lokal affaldshåndtering. Konkrete initiativer består bl.a. i efter behov at lave vejledninger og retningslinjer om affaldshåndtering. Samtidig vil Naalakkersuisut være opfølgende overfor kommunerne for at sikre en hensigtsmæssig udvikling af den kommunale affaldshåndtering.

Nogen steder har man haft succes med at øge sorteringen fra virksomheder ved en koordineret indsats bestående af information (bl.a. informationsmøder) og kontrol ved aflevering af affald på modtageanlægget (afvisning af usorteret affald). Differentierede takster for modtagelse af forskellige fraktioner af erhvervsaffald kan medføre et økonomisk incitament for sortering. De gode erfaringer skal deles, således at virksomheder og borgere i hele landet bliver bedre til at sortere deres affald.

Kommunal planlægning og administration

Kommunernes arbejde på affaldsområdet skal tage udgangspunkt i den enkelte kommunes vedtagne affaldsplan, der udarbejdes på baggrund af denne affaldshandlingsplan, samt eventuelt planer udarbejdet via det fælles kommunale affaldsselskab.

Kommunerne skal medvirke til, at affaldshandlingsplanens strategi og mål implementeres i den kommunale affaldshåndtering. Der skal derfor ske en øget indsats i forhold til de kommunale myndighedsopgaver, vejledning og bistand til erhverv samt implementering af nye affaldsaktiviteter.

Den kommunale affaldsplanlægning inkluderer derudover bl.a. udarbejdelse/opdatering af kommunale regulativer og uddannelsesplaner for egne driftsfolk.

Kommunerne har gennem etableringen af det fælleskommunale affaldsselskab taget et stort og vigtigt skridt i forhold til en højere grad af samarbejde og systematisk erfaringsudveksling om administration og planlægning på affaldsområdet.

Forbedret overblik over affaldsstrømme

Miljøgodkendte virksomheder skal i fremtiden årligt indberette data om deres affaldshåndtering. Dette gælder også de kommunale modtagestationer til behandling af affald, der som minimum vil skulle indberette årligt modtagne affaldsmængder og håndteringen af disse (behandling eller videresendelse).

Et bedre overblik over affaldsstrømmene vil give et bedre udgangspunkt for at vurdere, om udviklingen i affaldsmængder og håndtering af de forskellige affaldsstrømme går den rigtige vej i forhold til målsætningerne om affaldsforebyggelse og øget genanvendelse.

Den kommunale affaldsplanlægning skal så vidt muligt inddrage forventede ændringer i affaldsmængder og sammensætning i fastlæggelse af kapacitet for de forskellige dele af systemet. Disse ændringer kan f.eks. skyldes udbygning af bolig- og/eller erhvervsområder, kommende dumpoprydninger og stigende turisme. Også større VVM-pligtige aktiviteter medfører erfaringsmæssigt væsentlige affaldsmængder (typisk bygge- og anlægsaffald), der skal håndteres.

Administrative konsekvenser

Opgaver for Naalakkersuisut vil være

- Implementering af revisioner af lovgrundlaget på affaldsområdet, herunder f.eks.:
 - Ny affaldsbekendtgørelse
 - Bekendtgørelse om jordforurening
 - Revision af bekendtgørelse om miljøgodkendelse af særligt forurenende virksomheder
 - Initiativer under Miljøfonden
 - Procedure for sundhedsvæsenets håndtering af klinisk risikoaffald
 - Vejledninger om koncentrationsniveauer i byggeaffald i forhold til tungmetaller (som for PCB)
 - Udarbejdelse af relevante retningslinjer
- Opfølgning på initiativer i den nationale affaldshandlingsplan
- Administration af Miljøfonden
- Undersøgelse af producentansvarsordninger
- Løbende vejledning og rådgivning af kommuner og erhverv
- Implementering af indberetning af data om affaldsmængder i miljøgodkendelsen af modtagestationer for behandling af affald
- Afholdelse af årlige miljødage for miljømedarbejdere i kommunerne

Opgaver for de enkelte kommuner vil være

- Styrkelse af det kommunale tilsyn på affaldsområdet, herunder bygge- og anlægsområdet
- Kommunal affaldsplanlægning, herunder udarbejdning af kommunale affaldsplaner, regulativer og uddannelsesplaner for egne driftsfolk
- Øget koordinering og samarbejde på affaldsområdet imellem kommunerne
- Indarbejdelse af krav til håndtering af byggeaffald i udbudsmaterialer for kommunale byggeprojekter

Miljø- og sundhedsmæssige forbedringer

En effektiv planlægning og administration af affaldshåndteringen er grundlaget for et velfungerende affaldssystem med deraf følgende miljø- og sundhedsmæssige forbedringer.

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling (Målsætning 1)

Affaldshandlingsplanens målsætning 1 om planlægning og administration er hele grundlaget for forbedringer i affaldshåndteringen og bidrager således til en række af FN's bæredygtighedsmål, som det fremgår af tabellen.

Planerne om mere miljømæssig forsvarlig affaldshåndtering fra borgere og erhverv medfører, at der fremover vil forekomme færre udslip af farlige stoffer til miljøet fra dumpe og forbrændingsanlæg og dermed en forbedring af vandkvalitet, såvel som livsbetingelser i hav, søer, floder og på landjorden (verdensmål 6.3, 6.6, 14.1 og 15.1). Samtidig øges fokus på miljømæssig forsvarlig affaldshåndtering i hele affaldets livscyklus (verdensmål 12.4), reduktion af affaldsmængderne (verdensmål 12.5) og motivation af erhverv i forhold til øget bæredygtighed (verdensmål 12.6).

MÅL 6 Rent vand og sanitet	6.3: Inden 2030 skal vandkvaliteten forbedres ved at reducere forurening, afskaffe affaldsdumping og minimere udslip af farlige kemikalier og materialer, og ved at halvere andelen af ubehandlet spildevand og væsentligt øge genanvendelse og sikker genbrug globalt.
	6.6: Inden 2020 skal vandrelaterede økosystemer, herunder bjerge, skove, vådområder, floder, grundvandsbassiner og søer beskyttes og gendannes.
MÅL 12 Ansvarligt forbrug og produktion	12.4: Inden 2020 skal der opnås en miljømæssig forsvarlig håndtering af kemikalier og affald i hele deres livscyklus, i overensstemmelse med de aftalte internationale rammebetingelser, og deres udledning i luft, vand og jord skal væsentligt reduceres for at mindske deres negative indvirkninger på menneskers sundhed og miljøet.
	12.5: Inden 2030 skal affaldsmængden væsentligt reduceres gennem forebyggelse, reduktion, genvinding og genbrug.
	12.6: Opmuntre virksomheder, især store og transnationale virksomheder, til at arbejde bæredygtigt og til at integrere oplysninger om bæredygtighed i deres rapporteringscyklus.
MÅL 14 Livet i havet	14.1: Inden 2025, skal alle former for havforurening forhindres og væsentligt reduceres, især forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter, herunder havaffald og forurening med næringsstoffer.
MÅL 15 Livet på land	15.1: Inden 2020, sikre bevarelse, genoprettelse og bæredygtigt brug af økosystemer på land og i ferskvand, specielt skove, vådområder, bjerge og tørømråder i henhold til forpligtigelser under internationale aftaler.

Målsætning 2

Information og borgerinddragelse

Målsætninger

Planperiode 2020-2023

Målsætning: Vidensniveauet på affaldsområdet skal øges hos både borgere og erhvervsliv, således at alle så vidt muligt agerer hensigtsmæssigt i forhold til målsætninger og lovgivning på affaldsområdet.

Perspektivperiode 2024-2031

Målsætning: Alle i samfundet skal i perspektivperioden være bevidste om betydningen af affaldsforebyggelse og korrekt håndtering af affald, som følge af fortsat fokus på nationale og kommunale informationsaktiviteter.

Baggrund

Affaldssystemet fungerer kun, hvis man som borger eller erhverv forstår, hvordan man skal bortskaffe sit affald. Borgerne og erhvervet er derfor meget væsentlige parter i forhold til en bæredygtig udvikling på affaldsområdet. Dette gælder både i forhold til at forebygge henkastet og henstillet affald; i forhold til indsamling og sortering samt i forhold til at begrænse affaldsmængderne.

Der er derfor fortsat et stort behov for information til borgere og erhverv om sortering og korrekt bortskaffelse af affald. Det kræver en intensiv informationsindsats – både på nationalt og kommunalt niveau.

Beskrivelse af fremtidige aktiviteter

Følgende aktiviteter skal gennemføres

Aktivitet 2.a: Nationale informationsaktiviteter

Aktivitet 2.b: Kommunale informationsaktiviteter

Nationale informationsaktiviteter

Der skal løbende gennemføres informationsaktiviteter for at højne borgernes forståelse for nødvendigheden af korrekt affaldsbortskaffelse og vigtigheden af affaldsforebyggelse og genanvendelse. Disse aktiviteter vil bl.a. inkludere:

- Planlægning af nationale informationskampagner om relevante problemstillinger.
- Måltrettet information og dialog med specifikke virksomheder og brancher.

Der vil eksempelvis blive gennemført en kampagne om at undgå brug af skyllemiddel, undgå henkastning af cigaretskod osv. Der vil således ske en videreudvikling af kampagnen Naturens Superhelte. Der vil i planperioden særligt være fokus på informationsaktiviteter rettet mod børn og unge. Miljøfonden støtter i 2020 op omkring private projekter vedrørende informationsaktiviteter på miljøområdet.

Naalakkersuisut vil understøtte kommunernes informationsaktiviteter overfor borgere og erhverv.

Lommeaskebægre fra kampagnen Naturens Superhelte

Kommunale informationsaktiviteter

Kommunerne er ansvarlige for at informere private borgere og erhverv om de lokale affaldsordninger samt planlagte lokale tiltag på affaldsområdet. Kommunerne skal igangsætte de nødvendige informationsaktiviteter efterhånden, som det kommunale affaldssystem udbygges. Kommunale aktiviteter i forbindelse med information på affaldsområdet inkluderer bl.a.:

- Informationsaktiviteter i den enkelte kommune vedrørende f.eks. sortering, farligt affald, direkte genbrug mv.
- Udveksling af erfaringer med andre kommuner om informationstiltag på affaldsområdet, eventuelt via det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S.
- Overvejelse af, hvordan affaldshåndtering konstruktivt kan integreres i folkeskolens undervisning.

Administrative konsekvenser

Opgaver for Naalakkersuisut vil være

- Udarbejdelse og gennemførelse af nationale informationskampagner
- Støtte den kommunale indsats i forhold til information og borgerinddragelse

Opgaver for de enkelte kommuner vil være

- Gennemførelse af lokale informationsaktiviteter på affaldsområdet
- Udveksling af erfaringer med andre kommuner om informationstiltag på affaldsområdet
- Inddragelse af affaldshåndtering som en del af undervisningen i folkeskolen

Miljø- og sundhedsmæssige forbedringer

Bedre information er et nødvendigt virkemiddel til at fremme miljøbevidstheden og indsatsen i samfundet – også i forhold til affaldshåndtering. Information til borgere og erhverv er derfor en forudsætning for en bæredygtig udvikling på affaldsområdet.

En øget informationsindsats skal sikre en generel højere forståelse for miljøbeskyttelse og give den enkelte borger og virksomhed specifikke oplysninger vedrørende sortering og bortskaffelse af affald mv.

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling (Målsætning 2)

Affaldshandlingsplanens målsætning 2 om information og borgerinddragelse er en vigtig del af grundlaget for den forbedrede affaldshåndtering, der er lagt op til for den kommende planperiode. Derfor bidrager aktiviteterne for denne målsætning til en række af FN's bæredygtigheds mål, som det fremgår af tabellen.

Borgere og erhvervs affaldshåndtering er meget væsentlig i forhold til at sortere affaldet korrekt og aflevere det til forsvarlig håndtering. Dette gælder både i forhold til affaldsforebyggelse, henkastet og henstillet affald samt i forhold til indsamling og sortering af affald. Ved korrekt sortering og mindre henkastet og henstillet affald vil der fremover forekomme færre udslip af affald og farlige stoffer til miljøet og dermed en forbedring af vandkvalitet, såvel som livsbetingelser i hav, søer, floder og på landjorden (verdensmål 6.3, 6.6, 14.1 og 15.1).

Borgere og erhverv er også vigtige aktører i forhold til planerne om affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi (se også Målsætning 3), der medfører fokus på miljømæssig forsvarlig affaldshåndtering i hele affaldets livscyklus (verdensmål 12.4) og reduktion af affaldsmængderne (verdensmål 12.5).

MÅL 6 Rent vand og sanitet	6.3: Inden 2030 skal vandkvaliteten forbedres ved at reducere forurening, afskaffe affaldsdumping og minimere udslip af farlige kemikalier og materialer, og ved at halvere andelen af ubehandlet spildevand og væsentligt øge genanvendelse og sikker genbrug globalt.
	6.6: Inden 2020 skal vandrelaterede økosystemer, herunder bjerge, skove, vådområder, floder, grundvandsbassiner og søer beskyttes og gendannes.
MÅL 12 Ansvarligt forbrug og produktion	12.4: Inden 2020 skal der opnås en miljømæssig forsvarlig håndtering af kemikalier og affald i hele deres livscyklus, i overensstemmelse med de aftalte internationale rammebetingelser, og deres udledning i luft, vand og jord skal væsentligt reduceres for at mindske deres negative indvirkninger på menneskers sundhed og miljøet.
	12.5: Inden 2030 skal affaldsmængden væsentligt reduceres gennem forebyggelse, reduktion, genvinding og genbrug.
MÅL 14 Livet i havet	14.1: Inden 2025, skal alle former for havforurening forhindres og væsentligt reduceres, især forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter, herunder havaffald og forurening med næringsstoffer.
MÅL 15 Livet på land	15.1: Inden 2020, sikre bevarelse, genoprettelse og bæredygtigt brug af økosystemer på land og i ferskvand, specielt skove, vådområder, bjerge og tørømråder i henhold til forpligtigelser under internationale aftaler.

Målsætning 3

Affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi

Målsætninger og delmål

Planperiode 2020-2023

Målsætning: Affald skal forebygges, så affaldsmængderne nedbringes.

Delmål 3.1: Genbrug og genanvendelse af affald skal øges.

Delmål 3.2: Det offentlige og erhvervslivets produktion af affald skal reduceres.

Perspektivperiode 2024-2031

Målsætning: Affaldsmængderne skal i perspektivperioden være faldende som følge af en fortsat indsats for affaldsforebyggelse, genbrug og genanvendelse.

Baggrund

I den kommende planperiode skal der være øget fokus på affaldsforebyggelse samt introduktion og implementering af tiltag, der trækker i retning af cirkulær økonomi og grøn omstilling. Dette betyder primært, at der skal være fokus på øget sortering, både for borgere og erhverv, og fokus på at finde gode afsætningsmuligheder for de genanvendelige materialer, enten lokalt eller regionalt/globalt.

På tværs af initiativerne er der fokus på at begrænse forureningen med plast igennem reduceret forbrug af plast, øget indsamling, genanvendelse og genbrug af plast, men også via dialog med forskellige aktører i værdikæden.

Beskrivelse af fremtidige aktiviteter

Følgende aktiviteter skal igangsættes for hvert delmål

Delmål 3.1: Genbrug og genanvendelse af affald skal øges.

Aktivitet 3.1.a: Mere affaldssortering

Aktivitet 3.1.b: Kortlægning og pilotprojekter om genanvendelse af affaldsfraktioner

Aktivitet 3.1.c: Tiltag vedrørende direkte genbrug

Delmål 3.2: Det offentlige og erhvervslivets produktion af affald skal reduceres.

Aktivitet 3.2.a: Dialog med importører og detailhandel om emballage

Aktivitet 3.2.b: Udvikling af grøn indkøbspolitik i det offentlige

Mere affaldssortering

Naalakkersuisut vil sammen med kommunerne og ESANI A/S undersøge, hvordan sortering af affald kan øges. Affaldet skal, hvor det er hensigtsmæssigt, sorteres i flere fraktioner. Det gælder for de fraktioner af affald, der med fordel kan genanvendes. Det kan også være hensigtsmæssigt at sortere organisk affald fra forbrændingseget affald, så det bliver bedre egnet til både transport og forbrænding.

Kommunerne fastsætter krav til virksomheder og private om affaldshåndtering, herunder sortering, i de kommunale affaldsregulativer. Det skal undersøges, hvordan sortering af affald kan øges ved at indsatte yderligere krav herom i affaldsregulativerne og forbedre mulighederne for sortering. Overvejelserne herom vil bl.a. være baseret på resultaterne af kortlægning og pilotprojekter om genanvendelse af affaldsfraktioner (Aktivitet 3.1.b).

Kortlægning og pilotprojekter om genanvendelse af affaldsfraktioner

I den kommende planperiode skal kommunerne undersøge muligheder og barrierer for implementering af cirkulær økonomi, herunder øget genanvendelse af forskellige affaldsfraktioner. Dette vil bl.a. inkludere identifikation af aftagere, mængder og omkostninger (transport og afsætningspriser) for de enkelte fraktioner. Der skal i den forbindelse også være fokus på at sikre, at genanvendelse ikke medfører spredning af forurening. Der kan være brug for udredningsprojekter vedrørende nye løsninger for forskellige fraktioner.

Der vil være fokus på at identificere genanvendelsesmuligheder lokalt såvel som regionalt/globalt. Dette skal bl.a. baseres på de erfaringer, der er opnået ved tidligere pilotprojekter samt øvrige kommunale erfaringer. De årlige miljødage er ét vigtigt forum for udveksling af kommunale erfaringer på dette område.

Der skal gennemføres pilotprojekter for de affaldsfraktioner, hvor der er behov for yderligere undersøgelser om muligheder for genbrug eller genanvendelse. Sådanne projekter kunne f.eks. omhandle organisk affald (kompostering, hjemmekompostering mv.) eller affald fra fiskeindustrien. Pilotprojekterne vil typisk være kommunalt funderede, men vil kunne støttes via Miljøfonden.

Tiltag vedrørende direkte genbrug

Direkte genbrug er en måde at reducere affaldsmængderne. Der er tale om direkte genbrug, når produkter sælges eller gives videre uden først at have været indsamlet som affald. For at øge direkte genbrug opfordrer Naalakkersuisut kommunerne til at støtte og vejlede i forhold til private tiltag, der kan fremme direkte genbrug. Det kan være genbrugsbutikker eller reparationsværksteder, hvor ting, som er gået i stykker, kan repareres og sælges. Der findes i forvejen mange private initiativer på området, f.eks. i form af facebookgrupper, genbrugsbutikker, sundhedsplejersken mv. Naalakkersuisut og kommunerne kan medvirke til at skabe gode rammer for og sprede information om sådanne private initiativer.

Dialog med importører og detailhandel om emballage

I den kommende planperiode vil Naalakkersuisut indgå i dialog med importører og detailhandel om emballageforbrug generelt og plast specifikt. Der vil være fokus på at mindske mængden af emballage (affaldsforebyggelse). Tilpasning af emballage bør dog ikke medføre større spild af de varer, der transporteres, da dette vil medføre, at miljøgevinsten ved den sparede emballage forsvinder.

Udvikling af grøn indkøbspolitik i det offentlige

I den kommende planperiode skal der være fokus på udvikling af grønne indkøbspolitikker i det offentlige. Dette kan bl.a. handle om at mindske forbruget af emballage.

Administrative konsekvenser

Opgaver for Naalakkersuisut vil være

- Bistå kommunerne med udvikling af nye krav om og muligheder for øget affaldssortering hos virksomheder og private
- Bidrage til undersøgelse af muligheder og barrierer for genanvendelse af forskellige affaldsfraktioner (løbende undersøgelser) til støtte for kommunernes affaldshåndtering
- Støtte kommunerne i planlægning og gennemførelse af pilotprojekter for udvalgte affaldsfraktioner
- Øget fokus på implementering af en grøn indkøbspolitik i det offentlige
- Dialog med importører og detailhandel om emballageforbrug

Opgaver for de enkelte kommuner vil være

- Gennemgå affaldsregulativer vedrørende krav om sortering af affald hos virksomheder og private
- Undersøge muligheder og barrierer for genanvendelse af forskellige affaldsfraktioner
- Planlægge og gennemføre eventuelle pilotprojekter for udvalgte affaldsfraktioner
- Skabe gode rammer for private tiltag vedrørende direkte genbrug
- Øge fokus på implementering af en grøn indkøbspolitik i det offentlige

Affald pakket til transport i Tasiilaq

Miljø- og sundhedsmæssige forbedringer

Ved affaldsforebyggelse og øget genanvendelse af affaldsfraktioner flyttes affaldsmængder væk fra deponering og forbrænding, hvilket betyder en mindre belastning af miljøet og en bedre udnyttelse af ressourcerne. Herunder reduceres udsivningen af forurenende stoffer til havmiljøet og luftforurening, ligesom hygiejniske, visuelle og æstetiske gener ved ukontrolleret bortskaffelse af affald reduceres. Dette gælder også mængden af plastaffald, der ender i naturen.

Affaldsforebyggelse og øget genanvendelse kan frigøre kapacitet i affaldssystemet, hvilket kan være med til at sikre, at affald, der i dag ikke håndteres forsvarligt, fremover kan indgå i systemet.

Affaldsforebyggelse og øget genanvendelse medfører en reduceret sundhedsrisiko for mennesker og dyr, idet ukontrolleret affaldshåndtering reduceres, og håndteringen af affaldet "rykker op" i affaldshierarkiet.

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling (Målsætning 3)

Affaldshandlingsplanens målsætning 3 om affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi bidrager til en række af FN's bæredygtighedsmål, som det fremgår af tabellen nedenfor.

Implementering af affaldsminimering og cirkulær økonomi vil medføre mindre affald til dumpe og forbrændingsanlæg og dermed færre udslip af farlige stoffer til miljøet. Dette vil medføre en forbedring af vandkvalitet, såvel som livsbeta-
tingelser i hav, søer, floder og på landjorden (verdensmål 6.3, 6.6, 14.1 og 15.1).

Affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi medfører fokus på miljømæssig forsvarlig affaldshåndtering i hele affaldets livscyklus (verdensmål 12.4), reduktion af affaldsmængderne (verdensmål 12.5) og motivation af virksomhederne i forhold til øget bæredygtighed (verdensmål 12.6).

MÅL 6 Rent vand og sanitet	6.3: Inden 2030 skal vandkvaliteten forbedres ved at reducere forurening, afskaffe affaldsdumping og minimere udslip af farlige kemikalier og materialer, og ved at halvere andelen af ubehandlet spildevand og væsentligt øge genanvendelse og sikker genbrug globalt.
	6.6: Inden 2020 skal vandrelaterede økosystemer, herunder bjerge, skove, vådområder, floder, grundvandsbassiner og søer beskyttes og gendannes.
MÅL 12 Ansvarligt forbrug og produktion	12.4: Inden 2020 skal der opnås en miljømæssig forsvarlig håndtering af kemikalier og affald i hele deres livscyklus, i overensstemmelse med de aftalte internationale rammebetingelser, og deres udledning i luft, vand og jord skal væsentligt reduceres for at mindske deres negative indvirkninger på menneskers sundhed og miljøet.
	12.5: Inden 2030 skal affaldsmængden væsentligt reduceres gennem forebyggelse, reduktion, genvinding og genbrug.
	12.6: Opmuntre virksomheder, især store og transnationale virksomheder, til at arbejde bæredygtigt og til at integrere oplysninger om bæredygtighed i deres rapporteringscyklus.
MÅL 14 Livet i havet	14.1: Inden 2025, skal alle former for havforurening forhindres og væsentligt reduceres, især forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter, herunder havaffald og forurening med næringsstoffer.
MÅL 15 Livet på land	15.1: Inden 2020, sikre bevarelse, genoprettelse og bæredygtigt brug af økosystemer på land og i ferskvand, specielt skove, vådområder, bjerge og tørrområder i henhold til forpligtigelser under internationale aftaler.

Målsætning 4

Modtagestationer for behandling af affald

Målsætninger og delmål

Planperiode 2020-2031

Målsætning: Der skal være velfungerende systemer til modtagelse og håndtering af affald over hele landet.

Delmål 4.1: Der skal etableres modtagestationer til affald i alle byer og bygder.

Delmål 4.2: Gamle dumpe skal opryddes eller nedlukkes og erstattes af kontrollerede deponier.

Perspektivperiode 2024-2031

Målsætning: Der skal i perspektivperioden være stabil drift af det nye system til modtagelse og håndtering af affald over hele landet, således at affald håndteres sundheds- og miljømæssigt forsvarligt og i videst muligt omfang i henhold til affaldshierarkiet.

Baggrund

Affaldshåndteringen skal foregå sundheds- og miljømæssigt forsvarligt med udgangspunkt i affaldshierarkiet. Dette betyder, at vi skal væk fra lokal utidssvarende affaldshåndtering, der medfører store gener i form af forurening af luft, vand, jord, fjeld og is, uhygiejniske forhold for borgere/medarbejdere og æstetiske gener pga. spredning af affald og fremtoningen af selve dumpen.

Den fælles nationale affaldsløsning medfører krav om indsamling af dagrenovationsaffald og andet forbrændingseget affald fra alle bosteder, en fælles forbrændingsløsning (se Målsætning 5) og fokus på øget genanvendelse.

En realisering af denne løsning forudsætter indsamling af alt affald fra alle bosteder og etablering af transport af dagrenovationsaffald og andet forbrændingseget affald til passende behandling på de to nationale moderne forbrændingsanlæg. I de senere år (bl.a. i forbindelse med projekter vedrørende transport af affald) er forskellige konkrete løsninger afprøvet, og erfaringer herfra bør udnyttes ved etablering af transportsystemer for affaldet.

Deponering af affald skal være sidste udvej, dvs. at kun affald, der ikke kan finde anden anvendelse, må deponeres. Genanvendelige fraktioner (f.eks. glas og jern/metal) og brændbart affald (f.eks. træ) kan deponeres midlertidigt i separate celler på deponiet, forudsat at de ikke medfører forurening eller nedbrydes i væsentlig grad. Separat depo-

nering vil medføre, at man efterfølgende har adgang til de enkelte affaldsfraktioner, hvis disse senere skal udnyttes eller flyttes.

Der skal gennemføres en prioriteret indsats i forbindelse med oprydning af de nuværende dumpe for at sikre, at indsatsen får størst mulig miljø- og sundhedsmæssig effekt.

Affald fra oprydning af dumpe skal sorteres og transporteres til korrekt behandling. I de senere år er en del dumpe delvist ryddet op, og derigennem er der indhentet erfaringer omkring den praktiske gennemførelse af dette.

Beskrivelse af fremtidige aktiviteter

Følgende aktiviteter skal gennemføres for hvert delmål

Delmål 4.1: Der skal etableres modtagestationer til affald i alle byer og bygder.

Aktivitet 4.1.a: Udveksling af kommunale erfaringer med pakning, håndtering og transport af affald

Aktivitet 4.1.b: Etablering af modtagestationer til affald gennem udbygning af eksisterende faciliteter

Aktivitet 4.1.c: Uddannelse af personale til affaldshåndtering

Delmål 4.2: Gamle dumpe skal opryddes eller nedlukkes og erstattes af kontrollerede deponier.

Aktivitet 4.2.a: Etablering og miljøgodkendelse af kontrollerede deponier

Aktivitet 4.2.b: Forureningsundersøgelse af udvalgte dumpe

Aktivitet 4.2.c: Oprydning og nedlukning af eksisterende dumpe

Aktivitet 4.2.d: Ophugning af skibe på miljøgodkendte anlæg

Udveksling af kommunale erfaringer med pakning, håndtering og transport af affald

Der er i de senere år afprøvet en række konkrete løsninger for pakning, håndtering og transport af affald i forskellige byer og bygder. Disse konkrete erfaringer skal udbredes og tilpasses til forskellige lokale forhold som en del af planlægningen af modtagestationer for behandling af affald i de forskellige byer og bygder. Erfaringerne går især på pakning og opbevaring af affald samt selve udskibningen.

Kommunerne har via det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S etableret et forum for erfaringsudveksling omkring affaldshåndtering generelt og med særligt fokus på relevante erfaringer i forhold til pakning og håndtering af affald. Udover den løbende dialog imellem kommunerne er et vigtigt forum for erfaringsudveksling de årlige miljø-dage, som Departementet for Forskning og Miljø afholder.

Etablering af modtagestationer til affald gennem udbygning af eksisterende faciliteter

Der skal etableres miljøgodkendte modtagestationer til affald i alle byer og bygder, hvor områdets affald modtages og enten håndteres lokalt eller sendes videre til passende håndtering. Disse modtagestationer bør samtænkes med modtageanlægget for farligt affald, således at der bliver ét modtageanlæg for affald i alle bosteder.

Ved dimensionering af den fremtidige affaldshåndtering skal kommunen forsøge at indtænke den fremtidige udvikling i affaldsmængder og sammensætning. Dette påvirkes især af faktorer som udbygning af bolig- og industri-områder, dumpoprydninger, stigende turisme mv.

Kommunerne skal løbende følge op på, hvilken grad af kildesortering der kan håndteres på den enkelte modtagestation til behandling af affald. Dette afgøres af lokale forhold såvel som udviklingen i afsætningsmulighederne for de forskellige fraktioner af genanvendeligt affald.

Sorteret affald i Tasiilaq

Der vil være tale om forskellige niveauer af modtagestationer for behandling af affald, afhængig af størrelsen på de enkelte bosteder.

Modtagestationerne skal indeholde:

- Faciliteter til modtagelse af affald, herunder også farligt affald
- Faciliteter til pakning af affald til forbrænding, genanvendelse og anden behandling
- Passende opbevaringskapacitet

Affaldsmottagelsen vil bestå af en registrering af det modtagne affald (evt. ved brug af en brovægt) samt faciliteter til opbevaring af affaldet, f.eks. en silo, containere eller lignende, afhængigt af oplandets størrelse og besejlingsmulighederne. Det emballerede affald skal beskyttes imod dyr ved at opbevare det under tag, trådnat eller lignende.

Affald til forbrænding pakkes typisk i baller, da disse er velegnede til opbevaring såvel som transport. Der findes dog en række andre løsninger (containere, bigbags, store plastposer mv.), afhængigt af lokale forhold. Pakning af affald til genanvendelse vil typisk ske i containere. Valg af emballage til pakning af affaldet skal foretages i samarbejde med de relevante modtageanlæg.

I tilknytning til modtagestationerne skal etableres:

- Forbrændingsanlæg (Sisimiut og Nuuk)
- Anlæg til behandling af spildolie (udvalgte byer)
- Passende deponeringskapacitet (se nedenfor)

Uddannelse af personale til affaldshåndtering

Der skal sikres de fornødne lokale kompetencer til de enkelte modtagestationer for behandling af affald. Dette kræver den nødvendige uddannelse af personale til drift af modtagestationen og eventuelt tilhørende anlæg.

Etablering og miljøgodkendelse af kontrollerede deponier

I tilknytning til modtagestationerne for behandling af affald skal alle kommuner etablere passende deponeringskapacitet. Denne skal anvendes til midlertidig eller permanent deponering af fraktioner fra modtagestationen, der ikke kan håndteres anderledes. Deponeringskapaciteten kan tilvejebringes ved etablering af nye kontrollerede deponier eller ved at ændre eksisterende dumper, så de

opfylder miljøkravene til kontrollerede deponier. Der kan etableres behandlingsanlæg til forurenede jord og andre relevante affaldsfraktioner.

Miljøgodkendelsen af deponierne vil bl.a. definere, hvilke affaldstyper deponiet må modtage, og stille krav om, hvorledes affaldet skal håndteres på deponiet. Det er op til den enkelte kommune at planlægge etableringen af de kontrollerede deponier, herunder antal og placering indenfor kommunen.

Forureningsundersøgelse af udvalgte dumpe

For at afdække, i hvilket omfang de eksisterende dumpe udgør en miljø- og sundhedsmæssig risiko, vil Naalakkersuisut undersøge udvalgte dumpe, herunder dumpens påvirkning af recipienter samt sammensætning af perkolat. Undersøgelserne vil resultere i en konkret vurdering af miljø- og sundhedsmæssige risici ved de undersøgte dumpe, men også i en mere generel vurdering af, hvilke parametre der især bidrager til disse risici (afstand til beboelse, udsivning til jord- og vandmiljø mv.).

Disse undersøgelser skal anvendes til at prioritere den efterfølgende oprydningsindsats. De dumpe, der udgør en særlig miljø- eller sundhedsmæssig risiko, skal således prioriteres højest i oprydningsarbejdet, imens andre dumpe kan bibeholdes eller ændres til kontrollerede deponier.

Oprydning og nedlukning af eksisterende dumpe

Kommunerne skal udarbejde planer for oprydning og nedlukning af dumpe, herunder prioritere indsatsen på basis af en vurdering af de enkelte dumpes miljø- og sundhedsmæssige risici.

Den efterfølgende oprydning kræver sortering, pakning og udskibning af hhv. farligt, brændbart og genanvendeligt affald.

Ophugning af skibe på miljøgodkendte anlæg

Der findes en del efterladte skibe, ofte ved kaj, med fare for bl.a. olieforurening. I den kommende planperiode skal der derfor øget fokus på løbende forsvarlig skrotning af skibe. Det er ejerens ansvar at sørge for skrotning af skibe og afholde udgifterne hertil.

Naalakkersuisut skal i planperioden sikre, at ophugning af skibe foregår lovligt og på godkendte anlæg. Skrotning af mindre skibe og joller skal udføres på miljøgodkendte anlæg. Miljøgodkendelsen skal bl.a. indeholde en liste over affaldsfraktioner, der typisk opstår ved skrotning af skibe og korrekt håndtering af disse. Hvis ophugning ikke kan håndteres lokalt, skal skibet sendes ud af landet.

Administrative konsekvenser

Opgaver for Naalakkersuisut vil være

- Bistå kommunerne med opsamling og udveksling af erfaringer omkring håndtering af affald, dumpoprydning mv.
- Udarbejdelse af vilkår for drift og miljøgodkendelse af modtagestationer for behandling af affald, herunder krav til registrering og håndtering af de enkelte fraktioner (inklusive deponering)
- Tilsyn med kommunernes affaldshåndtering
- Undersøgelse af udvalgte dumpe i forhold til miljø- og sundhedsmæssige risici, fastlæggelse af krav til oprydning samt evaluering og tilsyn med kommunernes oprydningsindsats.
- Sikre at ophugning af skibe foregår lovligt på miljøgodkendte anlæg.

Opgaver for de enkelte kommuner vil være

- Systematisere opsamling og udveksling af erfaringer imellem kommunerne omkring konkrete affaldsløsninger
- Udarbejde instruks til affaldssortering for alle bosteder
- Etablering af miljøgodkendte modtagestationer for behandling af affald i alle byer og bygder, herunder passende miljøgodkendt deponeringskapacitet
- Sikre kompetencer (ansættelse/uddannelse af personale) til drift af modtagestationer til behandling af affald og tilhørende anlæg
- Prioriteret oprydning og nedlukning af gamle og eksisterende dumpe
- Øget dialog og opfølgning i forhold til havnenes affaldshåndtering, herunder skrotning af mindre skibe og joller (i samarbejde med den relevante havnemyndighed)

Miljø- og sundhedsmæssige forbedringer

Implementering af forsvarlig og tidssvarende affaldshåndtering vil reducere forurening af nærmiljøet, specielt udsivningen af forurenende stoffer til havmiljøet og luftforurening, samt reducere hygiejniske, visuelle og æstetiske gener ved ukontrolleret bortskaffelse af affald.

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling (Målsætning 4)

Affaldshandlingsplanens målsætning 4 om modtagestationer for affald er en vigtig komponent i det nye system for affaldshåndtering og bidrager således til en række af FN's bæredygtighedsmål, som det fremgår af tabellen.

Planerne om mere miljømæssig forsvarlig affaldshåndtering medfører, at der fremover vil forekomme færre udslip af farlige stoffer til miljøet fra dumpe og forbrændingsanlæg og dermed en forbedring af vandkvalitet, såvel som livsbetingelser i hav, søer, floder og på landjorden (6.3, 6.6, 14.1 og 15.1). Etablering af modtagestationerne og øget sortering, vil medføre en mere miljømæssig forsvarlig håndtering af kemikalier og affald i hele affaldets livscyklus (12.4) samt øget genanvendelse/genbrug og reduktion af affaldsmængderne (12.5).

MÅL 6 Rent vand og sanitet	6.3: Inden 2030 skal vandkvaliteten forbedres ved at reducere forurening, afskaffe affaldsdumping og minimere udslip af farlige kemikalier og materialer, og ved at halvere andelen af ubehandlet spildevand og væsentligt øge genanvendelse og sikker genbrug globalt.
	6.6: Inden 2020 skal vandrelaterede økosystemer, herunder bjerge, skove, vådområder, floder, grundvandsbassiner og søer beskyttes og gendannes.
MÅL 12 Ansvarligt forbrug og produktion	12.4: Inden 2020 skal der opnås en miljømæssig forsvarlig håndtering af kemikalier og affald i hele deres livscyklus, i overensstemmelse med de aftalte internationale rammebetingelser, og deres udledning i luft, vand og jord skal væsentligt reduceres for at mindske deres negative indvirkninger på menneskers sundhed og miljøet.
	12.5: Inden 2030 skal affaldsmængden væsentligt reduceres gennem forebyggelse, reduktion, genvinding og genbrug.
MÅL 14 Livet i havet	14.1: Inden 2025, skal alle former for havforurening forhindres og væsentligt reduceres, især forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter, herunder havaffald og forurening med næringsstoffer.
MÅL 15 Livet på land	15.1: Inden 2020, sikre bevarelse, genoprettelse og bæredygtigt brug af økosystemer på land og i ferskvand, specielt skove, vådområder, bjerge og tørømråder i henhold til forpligtigelser under internationale aftaler.

Dumpen i Qaqortoq

Målsætning 5

Fælles forbrændingsløsning

Målsætninger og delmål

Planperiode 2020-2023

Målsætning: Der skal etableres en fælles forbrændingsløsning for affald, der er effektiv og reducerer skadelige luftemissioner fra affaldsforbrænding.

Delmål 5.1: Den fælles forbrændingsløsning skal planlægges gennem det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S.

Delmål 5.2: Der skal etableres nye forbrændingsanlæg, der sikrer tilstrækkelig kapacitet til miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig forbrænding af affald og spildolie.

Delmål 5.3: Forbrændingsegnet affald fra alle byer og bygder skal transporteres til affaldsforbrænding.

Perspektivperiode 2024-2031

Målsætning: Der skal i perspektivperioden være en velfungerende fælles forbrændingsløsning, der drives effektivt af ESANI A/S, og som i løbet af perioden fuldt ud erstatter de tidligere lokale løsninger.

Naalakkersuisut og borgmestrene for de fem kommuner blev på det politiske koordinationsgruppemøde i september 2018 enige om, at kommunerne skal etablere et fælles kommunalt affaldsselskab, som har til formål at etablere og drive en national affaldsløsning for forbrændingsegnet affald. Dette inkluderer etablering og drift af affaldsforbrændingsanlæg og spildolieforbrændingsanlæg samt solidarisk dækning af transport- og behandlingsomkostninger. Det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S blev etableret i marts 2019.

I den fremtidige nationale affaldsløsning vil den enkelte kommune fortsat have ansvaret for indsamling og transport af forbrændingsegnet affald til nærmeste havn, hvorefter det fælleskommunale affaldsselskab overtager ansvaret for affaldet. Nukissiorfiit har ansvaret for energiforsyningen og dermed for udnyttelse af den producerede varme fra affaldsforbrænding. Derfor vil der, som i dag, være et samarbejde mellem kommunerne, ESANI A/S og Nukissiorfiit om udviklingen af affaldsforbrændingen og fjernvarmeforsyningen.

Beskrivelse af fremtidige aktiviteter

Følgende aktiviteter skal gennemføres for hvert delmål

Delmål 5.1: Den fælles forbrændingsløsning skal planlægges gennem det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S.

Aktivitet 5.1.a: Udvikling af det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S og plan for fælles forbrændingsløsning

Delmål 5.2: Der skal etableres nye forbrændingsanlæg, der sikrer tilstrækkelig kapacitet til miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig forbrænding af affald og spildolie.

Aktivitet 5.2.a: Etablering af nye forbrændingsanlæg

Aktivitet 5.2.b: Effektiv udnyttelse af varmen fra affaldsforbrænding

Aktivitet 5.2.c: Planlægning af nedlukning af eksisterende forbrændingsanlæg

Delmål 5.3: Forbrændingsegnet affald fra alle byer og bygder skal transporteres til affaldsforbrænding.

Aktivitet 5.3.a: Implementering og drift af logistik for transport af affald

Baggrund

I de seks store byer er der i perioden 1986-2004 etableret forbrændingsanlæg. Disse anlæg er i dag generelt nedslidte, har nogen steder utilstrækkelig kapacitet og udleder for høje koncentrationer af skadelige stoffer, herunder dioxin. De mellemstore byer har ingen forbrændingsanlæg, og affaldet bortskaffes derfor til dumpen. Hovedparten af de mindre byer og bygder har i perioden 1995-2000 fået etableret bygdeforbrændingsanlæg. Mange af disse er i dag ude af drift.

Emissionsmålinger fra de nuværende forbrændingsanlæg viser generelt en udledning af dioxiner og andre skadelige stoffer, der ligger langt over EU's grænseværdier. Naalakkersuisut har tidligere fastsat en målsætning om, at alle forbrændingsanlæg fra 2024 skal overholde EU's forbrændingsdirektiv, herunder krav til røggasrensning. På denne baggrund er det meget presserende at sikre tilstrækkelig kapacitet til miljømæssig forsvarlig behandling af forbrændingsegnet affald fra alle bosteder.

Udvikling af det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S og plan for fælles forbrændingsløsning

Den politiske koordinationsgruppe har vedtaget etableringen af et fælleskommunalt affaldsselskab som en nøgleaktør i den fælles nationale affaldsløsning. Det fælleskommunale affaldsselskab vil som udgangspunkt primært få ansvar for følgende områder:

- Projektering, etablering og drift af affaldsforbrændingsanlæg, forbrændingsanlæg til spildolie samt den fornødne opbevaringskapacitet (lokalt og centralt).
- Implementering og drift af et nationalt transport- og forbrændingssystem med solidarisk dækning af omkostninger.

Naalakkersuisut bistår kommunerne med udvikling af det fælleskommunale affaldsselskab, i det omfang kommunerne ønsker dette.

Det fælleskommunale affaldsselskab skal i samarbejde med kommunerne udarbejde en detaljeret plan for etablering af den fælles forbrændingsløsning, herunder en investerings- og finansieringsplan for de nye anlæg. Planen skal baseres på allerede gennemførte analyser, der opdateres i forhold til indholdet af den politiske beslutning.

Etablering af nye forbrændingsanlæg

Der skal etableres to nye affaldsforbrændingsanlæg i hhv. Sisimiut og Nuuk. Emissionsvilkår, håndtering af restprodukter mv. specificeres i anlæggenes miljøgodkendelser. Alle forbrændingsanlæg skal fra 2024 overholde EU's forbrændingsdirektiv i forhold til bl.a. luftemissioner.

Der er behov for etablering af opbevaringskapacitet i forbindelse med affaldsforbrændingsanlæggene til dækning af planlagt vedligehold, anlægsnedbrud mv. Dette behov skal defineres nærmere af det fælleskommunale affaldsselskab.

Slaggen fra affaldsforbrænding skal i fremtiden deponeres i særskilt afsnit på miljøgodkendte deponier, imens flyveasken skal sendes til udlandet og slutdeponeres. Det skal løbende vurderes, hvordan slaggen og flyveasken håndteres, således at man sikrer den bedste miljømæssige og samfundsmæssige håndtering.

Der skal etableres forbrændingsanlæg til spildolie. Emissionsvilkår, håndtering af restprodukter mv. specificeres i anlæggenes miljøgodkendelser. Det skal sikres, at spildolien håndteres på godkendte anlæg og anvendes effektivt til energiproduktion.

Effektiv udnyttelse af varmen fra affaldsforbrænding

Den varme, der produceres i forbindelse med affaldsforbrænding, afsættes i dag som fjernvarme flere steder. Det er ambitionen, at affald i endnu højere grad skal udnyttes som energiresource fremover. Derfor er der behov for fortsat samarbejde med Nukissiorfiit vedrørende implementeringen af den nationale affaldsløsning. Det kan bl.a. overvejes, hvilke muligheder der findes for at prioritere afsætning af affaldsvarmen over anden fjernvarme-produktion.

Planlægning af nedlukning af eksisterende forbrændingsanlæg

De seks nuværende byforbrændingsanlæg samt alle bygdeforbrændingsanlæg skal på sigt nedlukkes og erstattes af transportløsninger kombineret med tidssvarende landsdækkende forbrændingsanlæg. Bygningerne fra de eksisterende forbrændingsanlæg kan muligvis indtænkes i en helhedsplan omkring modtagestation/opbevaring.

Nedlukning af eksisterende forbrændingsanlæg bør tage hensyn til behovet for forbrændingskapacitet i overgangsperioden (indtil de nye anlæg kan gå i drift) og om muligt foretage en prioritering i forhold til anlæggenes miljømæssige stand.

Implementering og drift af logistik for transport af affald

Der skal etableres et system til transport af forbrændingsegnet affald fra alle bosteder til videre håndtering, herunder forbrænding (se også Målsætning 4). Det fælleskommunale affaldsselskab vil overtage ansvaret for forbrændingseget affald ved afhentning af dette ved kaj i de enkelte byer og bygder.

Transportsystemet kan med fordel drage nytte af de mange erfaringer, der foreligger omkring transport af affald.

Administrative konsekvenser

Opgaver for Naalakkersuisut vil være

- Bistå kommunerne med udvikling af det fælleskommunale affaldsselskab, i det omfang kommunerne ønsker dette
- Udarbejdelse af vilkår for drift og miljøgodkendelse af forbrændingsanlæg til affald og spildolie, herunder emissionskrav og håndtering af restprodukter

Opgaver for de enkelte kommuner vil være

- Udvikling af det fælleskommunale affaldsselskab
- Samarbejde med det fælleskommunale affaldsselskab omkring planlægning af den fælles nationale affaldsløsning
- På sigt nedlukning af de eksisterende forbrændingsanlæg

Opgaver for det fælleskommunale affaldsselskab vil være

- Udarbejdelse af detaljeret plan for etablering af den fælles nationale affaldsløsning i forhold til investering, finansiering, etablering af nye nationale forbrændingsanlæg til affald og spildolie, samt planlægning af transport af affald fra alle byer og bygder
- Detailprojektering og drift af to nationale forbrændingsanlæg til affald
- Detailprojektering og drift af forbrændingsanlæg til spildolie
- Implementering og drift af transport af affald fra alle byer og bygder

Miljø- og sundhedsmæssige forbedringer

Etablering af de to større moderne affaldsforbrændingsanlæg vil medføre en forbrændingskapacitet, som matcher det landsdækkende behov for affaldsforbrænding. Dette vil medføre en væsentlig reduktion (muligvis eliminering) af deponering af forbrændingseget affald på dumpene med reduktion af en række miljø- og sundhedsmæssige gener til følge (se også Målsætning 4).

Samtidig flyttes forbrændingseget affald fra små utidsvarende forbrændingsanlæg til større kontrollerede anlæg, hvilket medfører, at luftforurening med f.eks. dioxin, tungmetaller og partikler reduceres markant, og at restprodukterne (slagge og flyveaske) kan håndteres miljømæssigt forsvarligt.

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling (Målsætning 5)

Affaldshandlingsplanens målsætning 5 om fælles forbrændingsløsning er en afgørende komponent i det nye system for affaldshåndtering og bidrager således til en række af FN's bæredygtigheds mål, som det fremgår af tabellen nedenfor.

Planerne om en fælles forbrændingsløsning vil medføre tidssvarende og tilstrækkelig forbrændingskapacitet til behandling af det forbrændingsegnet affald. Dette vil medføre færre udslip af farlige stoffer til miljøet fra dumpe og forbrændingsanlæg og dermed en forbedring af vandkvalitet, såvel som livsbetingelser i hav, søer, floder og på landjorden (6.3, 6.6, 14.1 og 15.1). Derudover vil den fælles forbrændingsløsning medføre fokus på miljømæssig forsvarlig affaldshåndtering i hele affaldets livscyklus (12.4).

I forhold til bæredygtig energi vil planerne om fælles forbrændingsløsning medføre, at en større del af fjernvarmen vil komme fra affaldsforbrænding i de byer, hvor de nye forbrændingsanlæg placeres (7.2). Denne fjernvarme kan erstatte fossilt baseret fjernvarme eller individuel opvarmning. En forbedret udnyttelse af energien i affaldet og en øget genanvendelse af udvalgte fraktioner vil medføre en klimamæssig fordel (13.2).

MÅL 6 Rent vand og sanitet	6.3: Inden 2030 skal vandkvaliteten forbedres ved at reducere forurening, afskaffe affaldsdumping og minimere udslip af farlige kemikalier og materialer, og ved at halvere andelen af ubehandlet spildevand og væsentligt øge genanvendelse og sikker genbrug globalt.
	6.6: Inden 2020 skal vandrelaterede økosystemer, herunder bjerge, skove, vådområder, floder, grundvandsbassiner og søer beskyttes og gendannes.
MÅL 7 Bæredygtig energi	7.2: Inden 2030 skal andelen af vedvarende energi i det globale energimix øges væsentligt.
MÅL 12 Ansvarligt forbrug og produktion	12.4: Inden 2020 skal der opnås en miljømæssig forsvarlig håndtering af kemikalier og affald i hele deres livscyklus, i overensstemmelse med de aftalte internationale rammebetingelser, og deres udledning i luft, vand og jord skal væsentligt reduceres for at mindske deres negative indvirkninger på menneskers sundhed og miljøet.
MÅL 13 Klimaindsats	13.2: Integrere tiltag mod klimaforandringer i nationale politikker, strategier og planlægning.
MÅL 14 Livet i havet	14.1: Inden 2025, skal alle former for havforurening forhindres og væsentligt reduceres, især forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter, herunder havaffald og forurening med næringsstoffer.
MÅL 15 Livet på land	15.1: Inden 2020, sikre bevarelse, genoprettelse og bæredygtigt brug af økosystemer på land og i ferskvand, specielt skove, vådområder, bjerge og tørømråder i henhold til forpligtigelser under internationale aftaler.

Udviklingstendenser og berøringsflader til anden planlægning

Der er flere vigtige interesseoverlap mellem affaldshandlingsplanen og andre sektorer, da der er en gensidig påvirkning. Generelt er der behov for, at alle sektorer i forbindelse med anlægsarbejdet i højere grad forholder sig til den miljømæssige påvirkning. Hensyn til miljøet kan eksempelvis vægtes i forbindelse med licitation. En række andre sektorer producerer specifikke affaldsfraktioner, der forudsætter en særlig behandlingsform – eksempelvis PCB-holdigt byggeaffald og patologisk affald fra sygehuse. Disse behov skal således indtænkes i kommende anlægsinvesteringer på affaldsområdet.

Der skal udarbejdes sektorplaner for en række andre sektorer/områder. Flere af disse vil kunne påvirke affaldshandlingsplanen. Parametre, der har indflydelse på affaldsområdet, tæller blandt andet:

- Den demografiske udvikling
- Udvikling i sundhedssektoren
- Energisektorplan
- Udvikling i turisme
- De fremtidige bygge- og anlægsprojekter indenfor boligsektoren
- Den fremtidige infrastruktur
- Udvikling i erhverv og antal virksomheder
- Udviklingen indenfor fiskeri og landbrug

Berøringsflader kan blandt andet være

- At der fortsat vil ske en flytning fra bygder og mindre byer til de større byer, hvilket vil ændre affaldsproduktionen geografisk.
- At affald fra sundhedssystemet skal håndteres korrekt, afhængigt af hvor dette produceres.
- At energi- og varmeproduktion fra forbrændingsanlæggene skal koordineres med den samlede energiplan.
- At der ud fra et turistmæssigt synspunkt skal være æstetik og fornuftige forhold omkring affaldshåndteringen.
- At der kan fremkomme store mængder af byggeaffald, asbest og PCB, når større renoveringer af boligsektoren gennemføres.
- At infrastrukturen har betydning for, hvor affaldet genereres, fordi det påvirker indbyggertal, turisme og placeringen af virksomheder, ligesom infrastrukturen har betydning for mulighederne for transport af affald.
- At der er behov for at følge udviklingen i antallet og placeringen af virksomheder for at holde dem orienteret om forsvarlig affaldshåndtering samt indgå i dialog med dem om forbedringspotentialer.
- At affald fra fiskeri og landbrug skal have særlig fokus i forhold til andre behandlingsformer end i dag.

Kullorsuaq

Demografisk udvikling

Der findes ikke officielle fremskrivninger af befolkningsudviklingen fordelt på de enkelte byer og bygder, fordi der knytter sig for stor usikkerhed hertil. Derfor er kommunernes lokalkendskab til de enkelte lokaliteters udvikling af afgørende betydning, når affaldsanlæggenes størrelse skal fastsættes under hensyn til, at affaldsproduktionen ændrer sig geografisk over tid.

Affaldshåndtering i sundhedsvæsenet

Affald fra sygehusene kan inddeles i tre kategorier: Patologisk affald, klinisk risikoaffald og medicinrester.

Muligheden for at afbrænde patologisk affald kan indtænkes i udformning af den nationale affaldsløsning og nye forbrændingsanlæg. Forsvarlig afbrænding af patologisk affald stiller særlige betingelser til anlægget, da der bl.a. kræves mulighed for separat indføring af det patologiske affald og genafbrænding af slaggen. Ingen af de eksisterende affaldsforbrændingsanlæg er bygget til afbrænding af patologisk affald. På nuværende tidspunkt forbrændes patologisk affald enten lokalt på sygehuset/forbrændingsanlæg eller sendes til Dronning Ingrid's Hospital.

Klinisk risikoaffald sendes fra hele landet til Dronning Ingrid's Hospital. Nogle steder er der dog meldinger om, at risikoaffaldet forbrændes lokalt. Der mangler tilstrækkelig vejledning af sundhedsvæsenet vedrørende udsortering af farligt affald fra risikoaffald. På Dronning Ingrid's Hospital er der eksempler på, at klinisk risikoaffald modtaget fra landets sygehuse er iblandet dels almindelig dagrenovation og dels farligt affald, som skulle være afleveret på kommunernes lokale modtagestationer. Ansvarsfordelingen mellem sygehusvæsen og kommuner angående faciliteter for modtagelse af farligt affald bør således være helt klar.

Energi- og varmeproduktion

Landets forbrændingsanlæg er opført med henblik på at sikre en bortskaffelsesmulighed for brændbart affald. Affald er imidlertid også en energiressource, idet der ved affaldsforbrænding produceres varme, som kan afsættes som fjernvarme. En del af varmen fra forbrændingsanlægene i de seks største byer sendes således ud på fjernvarmenettene. Det varierer meget fra by til by, hvor gode mulighederne er for at udnytte energien fra affaldsforbrændingen.

Naalakkersuisut har med Sektorplan for energi- og vandforsyning fra 2017 sat ambitiøse mål for brugen af vedvarende energi til el- og varmeproduktion. Her indgår affald som et centralt element. Ifølge sektorplanen skal affald betragtes som en energiressource, og udnyttelsen af restvarme fra affaldsforbrændingsanlæg skal optimeres. Dermed kan brugen af fossile brændsler i energiforsyningen reduceres.

Der er en række faktorer, der indvirker på mulighederne for at afsætte restvarme fra forbrændingsanlæggene – herunder hvilke energikilder der forsyner byerne med varme, ledig kapacitet på fjernvarmenettene mv. Generelt er der ud fra et miljø- og samfundsmæssigt synspunkt behov for bedre udnyttelse af restvarme fra affaldsforbrænding, end tilfældet er i dag. Andelen, der går til spilde, afhænger af årstiden. Om sommeren, hvor varmebehovet er mindst, går en større andel af varmen til spilde end om vinteren, hvor varmebehovet er større.

Hvert ton affald genererer væsentlige drifts- og behandlingsomkostninger for det enkelte forbrændingsanlæg. Forbrændingsanlæggene er relativt små og omkostningstunge i sammenligning med andre landes forbrændingsanlæg. Omkostningernes størrelse afhænger imidlertid også af mulighederne for at afsætte varmen på fjernvarmenettet: Jo mere varme, der kan afsættes, desto lavere er omkostningerne pr. ton affald, idet salget af fjernvarme giver anlægget en indtægt.

Det er således i kommunerne og ESANI's interesse at optimere udnyttelsen af fjernvarme fra affaldsforbrænding. Nukissiorfiit driver landets energi- og vandforsyning, herunder de fem vandkraftværker, der forsyner seks byer, og fjernvarmenettene. Nukissiorfiit har interesse i, at de tilgængelige vedvarende energiressourcer udnyttes bedst muligt, så der i stigende grad benyttes vedvarende energi

fremfor fossile brændsler, samtidig med at omkostningerne til energiproduktion og dermed energipriserne holdes så lave som muligt. Det er vigtigt med tæt samarbejde mellem ESANI og Nukissiorfiit for at sikre, at energiforsyningen udbygges på en måde, hvor affald, vandkraft og øvrige vedvarende energikilder supplerer hinanden bedst muligt.

Naalakkersuisut ser gerne, at afsætningen fra affaldsvarme prioriteres over anden fjernvarmeproduktion. Derfor skal investeringerne i affaldsforbrændingsanlæg og tilhørende fjernvarmenet koordineres tæt med udbygningen af energiforsyningen i øvrigt.

I driftsoptimeringen af nuværende og i anlægningen af nye forbrændingsanlæg og fjernvarmenet vil ovenstående forhold blive indtænkt. En optimering af udnyttelsen af varmen fra de kommunale forbrændingsanlæg og placering af de nye anlæg i Sisimiut og Nuuk skal derfor planlægges nøje gennem et tæt samarbejde mellem Nukissiorfiit, kommunerne og ESANI. En sammentænkning og tilpasning mellem henholdsvis ESANI's, kommunernes og Nukissiorfiits anlægsprojekter kan i sammenhæng med hensyn til lokale varmebehov optimere driften og afsætningen af varme på fjernvarmenettet.

Æstetik og turisme

Set ud fra turisterhvervets perspektiv er der stort behov for en oprydning af dumpe, da det mange steder skæmmes naturen og forringer oplevelsen af Grønland for de mange turister, der hvert år gæster landet.

Det daværende Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel vurderede i 2015, at oprydning og forbedring af affaldshåndtering på følgende lokaliteter (i prioriteret rækkefølge) kunne gavne turismen:

1. Qaortoq
2. Ilulissat
3. Kulusuk
4. Kangerlussuaq
5. Tasiilaq
6. Narsaq
7. Sisimiut

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel bevilgede i forbindelse med erhvervs- og beskæftigelsesindsatsen i bygder og yderdistrikter i 2014 midler til projekter relateret til affaldsområdet. Projekterne omfattede generel sanering i bygder og yderdistrikter, herunder bl.a. oprydning og udbedringer af dumpe.

Turisme er en af de centrale erhvervssøjler for erhvervsudviklingen i Grønland. Naalakkersuisuts sektorplan for turisme indeholder derfor en række initiativer, der skal øge antallet af turister, der besøger Grønland. Der kan som følge af initiativerne og anlæggelsen af nye lufthavne forventes flere turister – og deraf fokus på affaldshåndtering, men også turisternes generering af affald – de steder, hvor turismeaktiviteterne er koncentreret. Det er steder som Ilulissat med det nye isfjordscenter og nordlyscenter, men også andre regioner, som f.eks. nye UNESCO-områder og de byer, hvor der etableres visitorcentre.

Boligsektoren

Ifølge Departementet for Boliger og Infrastrukturs sektorplaner vedrørende 'Renovering og nedrivning af Naalakkersuisuts boliger' fra 2016 bør 1.169 af Naalakkersuisuts boliger på landsplan nedrives snarest muligt. Yderligere 750 boliger kan levetidsforlænges i en kort periode, men bør fraflyttes indenfor 5-10 år. Sektorplanerne beskriver planerne for hver by i landet og giver dermed et overblik over, hvor der kan forventes store mængder byggeaffald i de kommende år.

Nedrivning af boligblokke genererer store mængder affald og tilsvarende behov for miljøgodkendte bortskaffelsesmuligheder. Boligerne er typisk opført i beton og indeholder materialer som trykimprægneret træ, metaller, asbest, PCB og tungmetaller.

Miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig håndtering og bortskaffelse af nedrivningsaffaldet stiller krav til affaldsanlæggene. Dumpe/deponier skal være indrettede til at kunne håndtere fraktionerne, og det bør indtænkes, hvorvidt forbrændingsanlæg fremover skal kunne afbrænde eksempelvis PCB-holdigt materiale med lavere PCB-koncentrationer.

Infrastruktur

Udviklingen af landets infrastruktur har både direkte og indirekte betydning for affaldsområdet. Infrastrukturen har betydning for mulighederne for transport af affald, men den har også betydning for, hvor befolkningen og virksomheder placerer sig, samt hvor turisterne kommer, og derigennem har flyforbindelser, havneforhold mv. betydning for, hvor affaldet genereres.

Med de kommende nye lufthavne i Nuuk, Ilulissat og Qaqortoq bliver der nye transportmuligheder og nye udviklingsmuligheder.

Naalakkersuisuts Sektorplan for havne 2017-2027 beskriver de kommende års planer for udbygning af havne, hvilket kan være relevant i forhold til transport af affald.

Virksomheder

Udviklingen i antallet og placeringen af virksomheder har, ligesom den demografiske udvikling, betydning for affaldsmængderne og affaldstyperne rundt i landet. Departementet for Forskning og Miljø vil sammen med kommunerne følge erhvervsudviklingen, så det hele tiden kan sikres, at virksomhederne, ikke mindst nye virksomheder, er informeret om, hvordan erhvervsaffald skal håndteres.

Der skal som nævnt være en øget dialog mellem myndighederne og erhvervslivet for at sikre et tilstrækkeligt vidensniveau om affaldshåndtering, men også for at drøfte, hvordan affald kan forebygges eller genanvendes.

Fiskeri og landbrug

Da fiskeindustrien er den primære industri i landet, er der god grund til at have fokus på, hvordan affald fra fiskeproduktionen udnyttes og håndteres bedst muligt. Det gælder både fiskegarn og andre fiskeredskaber samt bedre udnyttelse af affald fra fiskefabrikkerne som en ressource.

Inatsisartut har på Forårssamling 2019 vedtaget, at der skal udarbejdes en indsatsplan for oprydning af fiske- og fangstredskaber. Naalakkersuisut finder det vigtigt, at fiske- og fangstpladser renholdes, og at der findes løsninger, der kan forebygge affald i havet. Foruden indsatsplanen forventes der gennemført forskellige pilotprojekter om særlige fraktioner af affald fra fiskeindustrien – støttet af midler fra Miljøfonden.

Nuussuaq

Bæredygtighedsvurdering

Gennemførslen af affaldshandlingsplanens initiativer vil forbedre affaldshåndteringen og vil have gavnlig effekt på miljøet. De afledte effekter af forbedret affaldshåndtering vil positivt kunne påvirke bæredygtighed målt på andre parametre som økonomi og i særdeleshed sundhed.

Inden for affaldslovgivningen arbejder man ud fra princippet om, at forureneren betaler. Der skal derfor arbejdes henimod, at udgifter til drift og vedligehold i videst muligt omfang brugerfinansieres, og dermed hviler i sig selv. Grundet de meget høje anlægsomkostninger er der behov for at yde tilskud til nye udviklingstiltag og affaldsanlæg.

Med etableringen af to moderne affaldsforbrændingsanlæg i Sisimiut og Nuuk bliver det muligt at udnytte varmen fra affaldsforbrænding til opvarmning af boliger i højere grad, end det sker i dag. Der er et stort potentiale for at erstatte opvarmning baseret på fossile brændsler, f.eks. i form af private oliefyr, i Sisimiut og Nuuk. Potentialet afhænger dog i høj grad af udviklingen i øvrigt på energiområdet, og derfor bør optimeringen af varmeforsyningen ske i tæt samarbejde mellem kommunerne, ESANI A/S og Nukissiorfiit.

Forbedret affaldshåndtering vil bidrage til turisters positive indtryk af Grønland. Turisterne bider mærke i det, hvis det første, de ser, er dumpe, der flyder ud i fjordene, eller affald på gaderne og i naturen. Det er en stor kontrast til den overvældende smukke naturoplevelse, de fleste turister får, når de besøger Grønland. Samtidig vil øget turisme være med til at generere mere affald, som vi skal være klar til at kunne håndtere.

Samfundsmæssigt kan der skabes nye grønne jobs gennem en fortsat oprydning af de eksisterende dumpe, så dumpene fremadrettet indrettes og drives som kontrollerede deponier. Derudover vil der være brug for medarbejdere til at betjene pakkeløsningerne til transport af affald fra alle byer og bygder.

De samlede økonomiske konsekvenser og finansieringen af Affaldshandlingsplan 2020-2031

I det følgende beskrives de forventede økonomiske konsekvenser og finansieringen af Affaldshandlingsplan 2020-2031. Det gælder ikke mindst finansieringen af den nationale affaldsløsning.

I bilag 1 beskrives de økonomiske forudsætninger for gennemførelsen af de enkelte aktiviteter i affaldshandlingsplanen nærmere.

Økonomiske konsekvenser

Tabellerne nedenfor viser det forventede investeringsbehov samt stigningen i drifts- og administrationsomkostninger for de fem målsætninger over perioden 2020-2031. De største udgifter forventes for målsætning 4 og 5, der vedrører den nationale affaldsløsning.

En del af de beskrevne aktiviteter vil indgå i den almindelige administration af affaldsområdet. Det forventes dog, at drifts- og administrationsomkostningerne for både kommunerne og Departementet for Forskning og Miljø vil stige i de kommende år, fordi ambitionsniveauet på affaldsområdet sættes op, og omfanget af nye anlæg og aktiviteter stiger.

Finansiering af den nationale affaldsløsning

Kommunerne har i foråret 2019 skudt startkapital i det nye fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S, der skal etablere og drive to moderne forbrændingsanlæg i henholdsvis Sisimiut og Nuuk. Der regnes med en samlet investering på omkring 400 millioner kroner i anlægsomkostninger til de to nationale forbrændingsanlæg plus tre mindre spildolieanlæg.

De nye forbrændingsanlæg forventes færdige i henholdsvis 2022 og 2023. De kommer til at være mere eller mindre ens og vil have en kapacitet på ca. 2-3 tons brændbart affald i timen.

Samlede investeringer (1.000 kr.)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Planlægning og administration	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Information og borgerinddragelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Modtagestationer for behandling af affald	35.000	42.000	35.000	45.000	38.000	45.000	38.000	45.000	38.000	42.000	35.000	42.000
Fælles forbrændingsløsning	6.000	86.000	143.000	134.000	72.000	-	-	-	-	-	-	-
I ALT	42.500	129.500	179.500	180.500	111.500	46.500	39.500	46.500	39.500	43.500	36.500	43.500

Stigning i drifts- og administrationsomkostninger (1.000 kr.)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Planlægning og administration	9.450	9.350	9.300	9.350	9.250	9.250	9.250	9.250	9.250	9.250	9.250	9.250
Information og borgerinddragelse	1.250	650	650	1.100	650	650	1.100	650	650	1.100	650	650
Affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Modtagestationer for behandling af affald	3.900	6.700	9.500	11.350	14.150	16.950	19.750	22.550	25.350	28.150	30.950	33.750
Fælles forbrændingsløsning	1.000	2.800	2.800	21.500	34.000	34.500	35.000	35.400	36.000	36.500	37.000	37.500
I ALT	15.600	19.500	22.250	43.300	58.050	61.350	65.100	67.850	71.250	75.000	77.850	81.150

Der udarbejdes i regi af ESANI A/S en revisorberegnet business case for den nationale affaldsløsning. Heri er opstillet et bud på en mulig fremtidig finansieringsmåde, hvor der blandt andet regnes på en case, hvor kommunerne samlet indskyder i alt 50 mio. kr. som egenkapital, og Selvstyret yder 50 mio. kr. som anlægstilskud. Selvstyrets tilskud udmøntes i givet fald på betingelse af, at ESANI's virke lever op til visionerne og målopfyldelsen omkring forbrændingsanlæg i denne handlingsplan.

Selvstyrets andel af finansieringen kan tilføres over en periode på eksempelvis 3-5 år i takt med den ønskede forventede anlægsfase. Midlerne reserveres via Miljøfonden. Der er givet tilsagn fra Miljøfonden på 6 mio. kr. til projekteringen af de nye anlæg. Derudover er der indtil videre opsparet 20 mio. kr. fra Miljøfonden til anlægsgudgifter. Der forventes opsparet 10 mio. kr. årligt via Miljøfonden til den kommende anlægsinvestering.

Den resterende kapital kan søges lånefinansieret fra investeringsfonde, banker eller lignende. Det fulde forretningsbillede er vanskeligt at forholde sig til, idet der henstår to væsentlige punkter, som endnu ikke er fuldt afklaret. Der arbejdes på at få disse forhold afklaret.

✓ **Transportforhold:**

Den økonomiske model tager udgangspunkt i, at affaldstransporterne planlægges i Royal Arctic Lines (RAL) nuværende fragtsystem efter samme model, som har været testet i pilotprojekter. Det skal afklares, om denne model skal være landsdækkende, om RAL ønsker at indgå i en fragttordning med dedikeret affaldsskib/e, eller om fragtmuligheden kan frigives til 3. part (eller en kombination af disse løsninger).

✓ **Indtægter fra energiproduktion:**

Med opførelse af forbrændingsanlæggene i hhv. Sisimiut og Nuuk, tilføres den lokale energiforsyning en ikke uvæsentlig kapacitetsforøgelse med hensyn til energiproduktion. Hvordan dette indvirker på investeringsbehovet i den fremtidige energiforsyningsløsning bør kvalificeres yderligere, specielt for Nuuk, hvor planerne for udvidelsen af vandkraftværket i Buksefjorden spiller en væsentlig rolle.

Nuværende finansieringsmåder

Ifølge den gældende lovgivning har det offentlige mulighed for at finansiere de faktiske omkostninger i forbindelse med affaldssystemer/-ordninger gennem opkrævning af gebyrer eller gennem kommune- eller landsskatten.

En undersøgelse gennemført i efteråret 2018 blandt de fem kommuner har vist, at kommunerne langt fra får finansieret deres samlede udgifter til affaldshåndtering fra gebyrer. Kommunerne genererer dermed et underskud på aktiviteterne. Kommunerne har dog de senere år arbejdet på at tilpasse deres takstblade, således at flere af udgifterne på affaldsområdet dækkes af gebyrer – og man dermed i højere grad følger forureneren betaler-princippet.

Der er etableret forbrændingsanlæg og modtagestationer i de største byer. Investeringerne til disse anlæg blev finansieret via kommuneskatten med anlægstilskud fra Naalakkersuisut.

I 2014 afsatte daværende Naalakkersuisut 44,5 mio. kr., der som en ekstraordinær beskæftigelsesindsats skulle anvendes til dumpoprydning i kommunerne. Dumpoprydningerne i kommunerne er foretaget i perioden fra 2014 og fremad.

I perioden fra 2015 til 2018 har Naalakkersuisut hvert år afsat ca. 15 mio. kr. til forbedringer på affaldsområdet. Midlerne er blandt andet brugt til kapacitetsforøgelser og miljømæssige forbedringer af forbrændingsanlæg og affaldstransportprojekter. Naalakkersuisut har ved bevilling af midler til pilotprojekter og andre miljøforbedrende tiltag stillet krav om 25 % medfinansiering fra kommunerne.

Der afsættes årligt ca. 2 mio. kr. på finansloven til at sikre, at Departementet for Forskning og Miljø har de nødvendige ressourcer til at følge op på og aktivt videreudvikle affaldsområdet. Anvendelsen og prioriteringen af disse midler sker i henhold til denne affaldshandlingsplan.

Miljøfonden

Den 1. januar 2019 trådte Inatsisartutlov om Miljøfonden i kraft. Miljøfonden anvendes til at støtte miljøforbedrende tiltag og aktiviteter. Miljøfonden er en regnskabsteknisk fond, og administrationen af fonden varetages af Naalakkersuisut. Miljøfonden har sin egen konto på finansloven (hovedkonto 77.05.08).

Miljøfondens midler skal hovedsagelig tilvejebringes ved indtægter fra miljøafgifter mv., der pålægges varer eller aktiviteter, der kan medføre en særlig miljøbelastning. Miljøfonden kan også via bevillinger få tilført midler fra Landskassen. Der opkræves miljøafgifter på energifremstilling, og disse midler er fra 1. januar 2019 øremærket til Miljøfonden.

Nye miljøafgifter vil typisk blive udformet som punktafgifter eller pant på udvalgte produkter, med det dobbelte formål at motivere til reduktion af forbruget af de pågældende produkter og skabe indtægt til en prioriteret miljøindsats.

Som led i arbejdet med miljøafgifter har Naalakkersuisut udarbejdet en analyse om økonomiske styringsmidler i miljøpolitikken.

Det er vigtigt, at etableringen af Miljøfonden ikke medfører, at kommunerne nedprioriterer deres økonomiske engagement i at sikre et godt og sundt miljø. Miljøfondens støtte skal derfor særligt omfatte nye initiativer, og det vil være en forudsætning, at kommunerne medvirker til finansiering af kommunale miljøanlæg.

Kommende forslag til nye

Inatsisartutlove om miljøafgifter

Forslag til nye Inatsisartutlove om miljøafgifter vil blive forelagt Inatsisartut af Naalakkersuisoq for Finanser. De økonomiske, administrative og miljømæssige konsekvenser vil blive beskrevet i de konkrete forslag.

Forureneren betaler-princippet er grundtanken bag forslaget om Miljøfonden. Dette princip vil derfor danne grundlag for kommende forslag til Inatsisartutlove om miljøafgifter. Det betyder, at kommende miljøafgifter vil blive foreslået på varer eller handlinger, som belaster miljøet. Dermed er det forureneren, der betaler miljøafgiften.

Indtægter fra nye Inatsisartutlove om miljøafgifter vil fremover kunne blive overført til Miljøfonden og blive anvendt til miljøforbedrende indsatser, såfremt dette fastsættes af Inatsisartut i kommende nye love på området. Sidstnævnte vil samtidig gøre det tydeligt for borgere og virksomheder, at indtægterne fra miljøafgifterne anvendes til gavn for miljøet.

De konkrete miljøproblemer, som Miljøfonden skal bidrage til at løse, er afgrænset til specifikke områder, som er angivet i lovgivningen. Disse områder er følgende:

1. Etablering eller opgradering af forbrændingsanlæg og affaldsløsninger.
2. Etablering eller opgradering af natrenovationsanlæg.
3. Etablering af kontrollerede deponier.
4. Håndtering herunder skrotning eller genbrug af udtjente køretøjer.
5. Håndtering af affald omkring virksomheder, institutioner, boliger eller i det åbne land.
6. Håndtering af efterladte skibe.
7. Håndtering af dumpede fiskegarn og andet affald i havet.
8. Renholdelse af fiske- og fangstpladser.
9. Projekter, der skal muliggøre eller lette en ressourcebevidst adfærd hos borgere og virksomheder.

Afledte økonomiske effekter

Konsekvenser for kommunerne

En forbedret og forsvarlig affaldshåndtering vil medføre øgede omkostninger i form af drifts- og vedligeholdelsesomkostninger for de enkelte anlæg. Disse er ikke indeholdt i affaldshandlingsplanen. Der kan ligeledes forventes nogle administrative meromkostninger for kommunerne eksempelvis i forbindelse med udarbejdelse af kommuneplantillæg og arealreservationer. Sådanne omkostninger er ikke medregnet i affaldshandlingsplanen.

For kommunerne og det kommunale affaldsselskab vil udbygning af forbrændingskapaciteten i Nuuk og Sisimiut medføre et behov for tilkobling på allerede eksisterende fjernvarmenet eller eventuel udbygning af fjernvarmenettet for at holde omkostningerne nede. Sker dette ikke, vil kommunerne få forhøjede behandlingsomkostninger til eksempelvis nedkøling af anlæg. Der vil således ske en forøgelse af driftsomkostningerne pr. ton affald, der forbrændes. Ud fra en samfundsøkonomisk betragtning vil dette ikke være hensigtsmæssigt. Derfor er det vigtigt med et tæt samarbejde mellem Nukissiorfiit, ESANI A/S og kommunerne om varmeforsyning og en prioritering af affaldsvarmen.

Lastning af skib med metalskrot

Konsekvenser for borgere og erhvervsliv

Kommunerne skal sikre yderligere finansiering til drifts- og vedligeholdelsesomkostninger via justering af affaldsgebyrerne i overensstemmelse med forureneren betaler-princippet. En forbedret og forsvarlig affaldshåndtering må derfor forventes at medføre øgede omkostninger i form af højere gebyrer og/eller skatter for borgere og virksomheder, der producerer affald. Det er imidlertid væsentligt at sikre den rette incitamentsstruktur, idet for høje gebyrer ved aflevering af affald kan være ensbetydende med, at affaldsproducenten vælger at bortskaffe affaldet på ureglementeret vis.

En forbedret affaldshåndtering vil lokalt medføre miljø- og sundhedsmæssige forbedringer. Det forventes på længere sigt at resultere i besparelser på sundhedsudgifterne.

Konsekvenser for Naalakkersuisut

Affaldshandlingsplanen er sammen med de øvrige sektorplaner et led i at forbedre den overordnede koordination og planlægning af Naalakkersuisuts anlægsmidler. Med vedta-

gelse af Inatsisartutlov om Miljøfonden kan Naalakkersuisut yde tilskud til bl.a. anlægsinvesteringer i miljøteknologiske anlæg. Anlægstilskud ydes på baggrund af en række vilkår, som fastlægges i en tilsagnsskrivelse. De fastlagte målsætninger og initiativer i affaldshandlingsplanen beror dels på, hvorvidt der i finanslovsprocessen prioriteres midler til området, og dels hvorvidt kommunerne, som den primære myndighed, prioriterer affaldsområdet.

Byggemodning

Der kan være behov for byggemodning ved etablering af nye affaldsanlæg, f.eks. i de byer og bygder, hvor der skal etableres nye kontrollerede deponier. Dette afhænger imidlertid meget af den enkelte lokalitet. Udgifter til byggemodning indgår ikke i de overslag, der er udarbejdet. Byggemodning kan afhængig af lokalitet være omkostningstungt og dermed fordyre projekterne. På de steder, hvor der foretages en renovering/oprydning af eksisterende affaldsanlæg, vurderes der på nuværende tidspunkt kun i begrænset omfang at være behov for byggemodning.

Konsekvensvurdering og risikoanalyse

Sundhedsmæssige og miljømæssige konsekvenser

Hvis der ikke sker en mærkbar og synlig indsats på affaldsområdet, vil landet fortsat skulle leve med alvorlige sundheds- og miljømæssige konsekvenser.

På forbrændingsområdet er den stærkt forhøjede dioxinudledning kritisk, idet selv lavere doser af dioxinudledning ved længevarende påvirkning kan være kræftfremkaldende og resultere i fosterskader, reduceret forplantningsevne og nedsat immunforsvar. Selvom afbrændingen af affald i de store byer ikke foregår åbent, er dioxinudledningen stadig meget kritisk. For at der kan laves dioxinrensning skal affaldsforbrændingsanlæggene være over en vis størrelse. Affaldshandlingsplanen indeholder derfor, at der skal opføres to nye nationale moderne affaldsforbrændingsanlæg i Nuuk og Sisimiut, som kan overholde EU's grænseværdier.

I flere mellemstore og små byer samt bygder mangler der forsvarlige forbrændingsløsninger. Dagrenovationsaffald skal derfor fremadrettet pakkes og transporteres til forsvarlig håndtering ved et af de nationale forbrændingsanlæg.

En oprydning af dumpe og indretning af kontrollerede deponier er ligeledes forbundet med forbrændingsområdet. Uden mulighed for at foretage en forsvarlig afbrænding af forbrændingseget affald, er det vanskeligt at komme til bunds i dumpene. Fortsætter den nuværende praksis med ukontrollerede dumpe, vil dumpene fortsat skæmme den grønlandske natur og være en torn i øjet på de mange folk, der hvert år kommer for at opleve den storslåede arktiske natur. Vigtigere endnu er dog de miljø- og sundhedsmæssige påvirkninger i form af røggener, lugt, skadedyr, uhygiejniske forhold, udsivning af perkolat, nedstyrtning af affald i havet mv.

Risici ved gennemførelse af handlingsplanen

Manglende prioritering af affaldsområdet har resulteret i et stort efterslæb med manglende vedligehold og nedslidte anlæg. Når der investeres på affaldsområdet, er det således væsentligt at sikre, at der også fremadrettet afsættes midler til drift og vedligehold. Midler fra Naalakkersuisut skal målrettes udviklingstiltag inden for affaldsområdet og ikke erstatte kommunale investeringer på området.

En anden risikofaktor for en realisering af målsætningerne i affaldshandlingsplanen er, hvis processen omkring affaldsløsninger forceres med deraf følgende manglende overordnet planlægning og prioritering af anlægsinvesteringerne, hvilket kan medføre en vis risiko for fejlinvesteringer. En anden problemstilling på affaldsområdet er vanskelighederne ved at sikre og fastholde uddannet personale, der forstår at drive anlæggene optimalt. En korrekt drift af anlæggene vil resultere i mindre slitage, optimeret energiuudnyttelse af affaldsressourcen og vil mindske den økonomiske, miljø- og sundhedsmæssige belastning. Rekruttering og fastholdelse af uddannet personale er derfor en vigtig forudsætning for, at det fulde udbytte af nye investeringer kan realiseres.

Bilag 1

Økonomiske beregninger for affaldsområdet 2020-2031

I Affaldshandlingsplan 2020-2031 er der anført en række aktiviteter, der skal iværksættes indenfor affaldsområdet. Aktiviteterne er grupperet under fem målsætninger. Affaldshandlingsplanen indeholder en 4-årig planperiode gældende fra 2020-2023 og en 8-årig perspektivperiode gældende for 2024-2031.

I nærværende bilag er der foretaget vurdering af, hvilke økonomiske konsekvenser de enkelte aktiviteter forventes at få. Det er forudsat, at alle aktiviteterne iværksættes i løbet af de kommende 12 år. Det vil sige, at der i nærværende bilag er foretaget en vurdering af de økonomiske konsekvenser omfattende både planperioden og perspektivperioden.

De to oversigter nedenfor viser det forventede investeringsbehov og den forventede samlede stigning i drifts- og administrationsomkostninger for Naalakkersuisut og kommunerne. Det er derefter beskrevet for hver aktivitet, hvilke forudsætninger der er anvendt ved fastlæggelse af de økonomiske konsekvenser.

De økonomiske konsekvenser er overordnet opgjort i forhold til følgende parametre:

- Investeringer (dvs. investeringer i faste anlæg, inventar, maskiner o.l. samt investeringer i pilot- og udredningsprojekter)
- Driftsomkostninger (dvs. lønudgifter, forbrugsgods, løbende reparationer, vedligeholdelse mv.)
- Administrative omkostninger (lønudgifter og andre variable omkostninger ved kommunerne og Naalakkersuisut)

Aktivitet	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Der skal sikres effektive og tidssvarende rammer for planlægning og administration på affaldsområdet.

[illegible]

Aktivitet	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Målsætning 4

Der skal være velfungerende systemer til modtagelse og håndtering af affald over hele landet.

Delmål 4.1: Der skal etableres modtagestationer til affald i alle byer og bygder.												
a) Udveksling af kommunale erfaringer med pakning, håndtering og transport af affald	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Etablering af modtagestationer til affald gennem udbygning af eksisterende faciliteter	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
c) Uddannelse af personale til affaldshåndtering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delmål 4.2: Gamle dumpe skal opryddes eller nedlukkes og erstattes af kontrollerede deponier.												
a) Etablering og miljøgodkendelse af kontrollerede deponier	3.000	3.000	3.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	3.000	3.000	3.000
b) Forureningsundersøgelse af udvalgte dumpe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Oprydning og nedlukning af eksisterende dumpe	22.000	29.000	22.000	29.000	22.000	29.000	22.000	29.000	22.000	29.000	22.000	29.000
d) Ophugning af skibe på miljøgodkendte anlæg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Målsætning 5

Der skal etableres en fælles forbrændingsløsning for affald, der er effektiv og reducerer skadelige luftemissioner fra affaldsforbrænding.

Delmål 5.1: Den fælles forbrændingsløsning skal planlægges gennem det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S.												
a) Udvikling af det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S og plan for fælles forbrændingsløsning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delmål 5.2: Der skal etableres nye forbrændingsanlæg, der sikrer tilstrækkelig kapacitet til miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig forbrænding af affald og spildolie.												
a) Etablering af nye forbrændingsanlæg	6.000	86.000	143.000	133.000	67.000	-	-	-	-	-	-	-
b) Effektiv udnyttelse af varmen fra affaldsforbrænding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Planlægning af nedlukning af eksisterende forbrændingsanlæg	-	-	-	1.000	5.000	-	-	-	-	-	-	-
Delmål 5.3: Forbrændingseget affald fra alle byer og bygder skal transporteres til affaldsforbrænding.												
a) Implementering og drift af logistik for transport af affald	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

I ALT	42.500	129.500	179.500	180.500	111.500	46.500	39.500	46.500	39.500	43.500	36.500	43.500
-------	--------	---------	---------	---------	---------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Samlede drifts- og administrationsomkostninger (1.000 kr.)

Aktivitet	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Målsætning 1

Der skal sikres effektive og tidssvarende rammer for planlægning og administration på affaldsområdet.

[illegible]

Målsætning 2

Vidensniveauet på affaldsområdet skal øges hos både borgere og erhvervsliv, således at alle agerer hensigtsmæssigt i forhold til målsætninger og lovgivning på affaldsområdet.

[illegible]

Målsætning 3

Affald skal forebygges, så affaldsmængderne nedbringes.

[illegible]

Aktivitet	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Målsætning 4

Der skal være velfungerende systemer til modtagelse og håndtering af affald over hele landet.

Delmål 4.1: Der skal etableres modtagestationer til affald i alle byer og bygder.												
a) Udveksling af kommunale erfaringer med pakning, håndtering og transport af affald	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Etablering af modtagestationer til affald gennem udbygning af eksisterende faciliteter	2.800	5.600	8.400	11.200	14.000	16.800	19.600	22.400	25.200	28.000	30.800	33.600
c) Uddannelse af personale til affaldshåndtering	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
Delmål 4.2: Gamle dumpe skal opryddes eller nedlukkes og erstattes af kontrollerede deponier.												
a) Etablering og miljøgodkendelse af kontrollerede deponier	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Forureningsundersøgelse af udvalgte dumpe	950	950	950	-	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Oprydning og nedlukning af eksisterende dumpe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
d) Ophugning af skibe på miljøgodkendte anlæg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Målsætning 5

Der skal etableres en fælles forbrændingsløsning for affald, der er effektiv og reducerer skadelige luftemissioner fra affaldsforbrænding.

Delmål 5.1: Den fælles forbrændingsløsning skal planlægges gennem det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S.												
a) Udvikling af det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S og plan for fælles forbrændingsløsning	1.000	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800
Delmål 5.2: Der skal etableres nye forbrændingsanlæg, der sikrer tilstrækkelig kapacitet til miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig forbrænding af affald og spildolie.												
a) Etablering af nye forbrændingsanlæg	-	-	-	8.600	18.500	18.800	19.100	19.300	19.700	20.000	20.300	20.600
b) Effektiv udnyttelse af varmen fra affaldsforbrænding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Planlægning af nedlukning af eksisterende forbrændingsanlæg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delmål 5.3: Forbrændingsegnet affald fra alle byer og bygder skal transporteres til affaldsforbrænding.												
a) Implementering og drift af logistik for transport af affald	-	-	-	10.100	12.700	12.900	13.100	13.300	13.500	13.700	13.900	14.100

I ALT	15.600	19.500	22.250	43.300	58.050	61.350	65.100	67.850	71.250	75.000	77.850	81.150
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Forudsætninger for de økonomiske beregninger

I det følgende oplystes alle aktiviteter og forudsætningerne for de økonomiske vurderinger. Økonomien er opgjort pr. år i hele perioden (2020-2031). Et årsværk er sat til 500.000 kr.

De økonomiske beregninger for hver aktivitet for målsætning 1-5 er baseret på udredningsprojekter og pilotprojekter samt input fra kommunerne og ESANI A/S, i forhold til tidsforbrug og investerings- og driftsomkostninger. Tallet skal således give nogle størrelsesordener for økonomien i hele perioden.

Målsætning 1:

Der skal sikres effektive og tidssvarende rammer for planlægning og administration på affaldsområdet

Aktivitet 1.1.a: Revidering af love og bekendtgørelser

Opgaven forventes indeholdt i Naalakkersuisuts eksisterende ramme.

Aktivitet 1.1.b: Nye generelle vejledninger og retningslinjer

Opgaven forventes indeholdt i Naalakkersuisuts eksisterende ramme.

Aktivitet 1.2.a: Finansiering af affaldsområdet gennem Miljøfonden

Opgaven forventes indeholdt i Naalakkersuisuts og kommunernes eksisterende ramme.

Aktivitet 1.2.b: Fokuseret brug af forureneren betalerprincippet og producentansvarsordninger

Opgaven forventes indeholdt i Naalakkersuisuts og kommunernes eksisterende ramme.

Aktivitet 1.3.a: Styrkelse af det nationale tilsyn

Der skønnes at være behov for et ekstra årsværk til opgaven i Naalakkersuisut for perioden 2020-2031.

Aktivitet 1.3.b: Styrkelse af det kommunale tilsyn

Der skønnes at være behov for 1,5 ekstra årsværk til opgaven i hver kommune i perioden 2020-2031, i alt 3.750.000 kr.

Aktivitet 1.4.a: Kommunal planlægning og administration

Kommunerne bør opnormere på området, da der forventes et øget fokus på affaldsområdet som en del af hele affaldshandlingsplanen for 2020-2031. Løft af affaldsområdet forventes at kræve to ekstra medarbejdere pr. kommune. Det vil sige i alt 10 ekstra årsværk hvert år svarende til 5.000.000 kr. pr. år. Derudover er der særlige opgaver i relation til forsvarlig håndtering af affald fra virksomheder.

Der er desuden estimeret udgifter til information, seminarer mv. på i alt 300.000 kr. for hele perioden 2020-2023.

Aktivitet 1.4.b: Forbedret overblik over affaldsstrømme

Fastlæggelse af fremtidige affaldsmængder skal gennemføres som et samarbejde imellem Naalakkersuisut og kommunerne og kræver afsættelse af personressourcer til opgaven samt eventuelt opstilling af mobile vægte til vejning af affaldet.

Kommunernes ressourceforbrug forventes indeholdt under aktivitet 1.3.b og 1.4.a.

Der kan eventuelt blive brug for investeringer i denne sammenhæng.

Målsætning 2:

Vidensniveauet på affaldsområdet skal øges hos både borgere og erhvervsliv, således at alle agerer hensigtsmæssigt i forhold til målsætninger og lovgivning på affaldsområdet

Aktivitet 2.a: Nationale informationsaktiviteter

Der afsættes et beløb på 600.000 kr. til aktiviteten hvert tredje år i perioden 2020-2031. Derudover afsættes 150.000 kr. hvert år de øvrige år i perioden 2020-2031.

Aktivitet 2.b: Kommunale informationsaktiviteter

Der afsættes et beløb på 100.000 kr. i hver kommune til aktiviteten hvert år i perioden 2020-2031, hvilket inkluderer udgifter til afholdelse af borgermøder. Det vil sige samlet 500.000 kr. pr. år.

Målsætning 3:**Affald skal forebygges, så affaldsmængderne nedbringes**Aktivitet 3.1.a: Mere affaldssortering

Opgaven forventes indeholdt i Naalakkersuisut og kommunernes eksisterende ramme.

Aktivitet 3.1.b: Kortlægning og pilotprojekter om genanvendelse af affaldsfraktioner

Aktiviteten gennemføres af kommunerne og kræver en indsats i form af personressourcer. Naalakkersuisut støtter kommunerne. Opgaven forventes indeholdt i Naalakkersuisut og kommunernes eksisterende ramme.

Naalakkersuisut afsætter 500.000 kr. pr. år i perioden 2020-2031 til udredningsarbejde.

Der forventes gennemført 1-2 kommunale pilotprojekter pr. år i kommunerne. Det vurderes at ville kræve 500.000 kr. til hvert pilotprojekt, eventuelt via Miljøfonden.

Aktivitet 3.1.c: Tiltag vedrørende direkte genbrug

Tiltagene skal gennemføres af Naalakkersuisut og kommunerne og kræver en indsats i form af personressourcer. Naalakkersuisut og kommunernes ressourceforbrug forventes indeholdt under aktivitet 1.3.a, 1.3.b og 1.4.a.

Aktivitet 3.2.a: Dialog med importører og detailhandel om emballage

Opgaven forventes indeholdt i Naalakkersuisut eksisterende ramme.

Aktivitet 3.2.b: Udvikling af grøn indkøbspolitik i det offentlige

Opgaven forventes indeholdt i Naalakkersuisut og kommunernes eksisterende ramme.

Dumpen i Kuummiut før og efter oprydning

Målsætning 4:**Der skal være velfungerende systemer til modtagelse og håndtering af affald over hele landet**Aktivitet 4.1.a: Udveksling af kommunale erfaringer med pakning, håndtering og transport af affald

Opgaven forventes indeholdt i kommunernes eksisterende ramme.

Aktivitet 4.1.b: Etablering af modtagestationer til behandling af affald gennem udbygning af eksisterende faciliteter

Der er etableret modtagefaciliteter for farligt affald på en række lokaliteter. Disse vil indgå som en del af de nye modtagestationer.

Det er forudsat, at der etableres modtagestationer til behandling af affald i alle byer og bygder. Det er skønnet, at etablering af en modtagestation i en stor eller mellemstor by vil kræve investeringer på 6.000.000 kr. I en mindre by er etablering af en modtagestation sat til 3.000.000 kr. Etablering i en bygd er anslået til 500.000 kr. Det anslås, at der skal anvendes 10.000.000 kr. om året til etablering af modtagestationer. Driften af en modtagestation er skønnet til 1.000.000 kr. pr. år i store eller mellemstore byer, 500.000 kr. i mindre byer og 30.000 kr. pr. år i bygder.

Priser for etablering og drift af modtagestationer er baseret på erfaringer fra kommunale pilotprojekter vedrørende modtageanlæg og transport af affald.

Pakkeløsninger af affald fra mindre byer og bygder kræver ekstra personressourcer i kommunerne. Der skønnes 1 årsværk pr. kommune hvert år i perioden 2020-2031.

Investering i presseudstyr i større byer skønnes til ca. 900.000 kr. pr. by. Investering i presseudstyr til mindre byer og bygder skønnes til ca. 180.000 kr. pr. mindre by/bygd.

Udgifter til drift af mindre modtagestationer i de fleste byer afholdes allerede som en del af kommunernes budgetter. Der findes allerede presseudstyr i 2-4 byer i hver kommune.

Aktivitet 4.1.c: Uddannelse af personale til affaldshåndtering

Der skal gennemføres uddannelse af personer til at forestå driften af modtagestationer. Der afsættes 150.000 kr. pr. år i kommunerne til aktiviteten.

Aktivitet 4.2.a: Etablering og miljøgodkendelse af kontrollerede deponier

Investeringsudgiften for etablering af et kontrolleret deponi er skønnet til 3.000.000 kr. baseret på de gennemførte dumpoprydninger.

Der forudsættes etableret kontrolleret deponi i alle byer i løbet af perioden 2020-2031.

Driftsudgiften til et deponi forventes indeholdt under aktivitet 4.1.b.

Aktivitet 4.2.b: Forureningsundersøgelse af udvalgte dumpe

Der udvælges 2-3 byer og 2-3 bygder for gennemførelse af forureningsundersøgelserne. Opgaven gennemføres af Naalakkersuisut. Der skønnes en udgift på 750.000 kr. for en bydump og 200.000 kr. for en bygdedump. Dette er baseret på tidligere miljøundersøgelser af dumpe. Undersøgelserne forventes gennemført i perioden 2020-2023.

Aktivitet 4.2.c: Oprydning og nedlukning af eksisterende dumpe

Det antages, at 1 dump pr. kommune skal nedlukkes eller opryddes hvert år. Der skønnes en udgift på 10.000.000 kr. pr. nedlukning/oprydning af en dump i en by og 3.000.000 kr. pr. nedlukning/oprydning af en dump i en bygd. Udgifterne er baseret på rapport om dumpoprydninger. Det forventes, at alle dumpe er nedlagt/opryddet i 2031.

Aktivitet 4.2.d: Ophugning af skibe på miljøgodkendte anlæg

Aktiviteten kræver både personressourcer og investeringer, idet det skal sikres, at der afsættes tid til at holde opsyn med skrotning af skibe. Ligeledes kræves der investering i modtagestationer, der hvor det er relevant. Kommunernes ressourceforbrug og investeringer forventes indeholdt under aktivitet 4.1.b.

En modtagestation forventes at håndtere småjoller, småskibe, småtrawlere/kuttere og biler (i størrelsesordenen 50 både om året). Større skibe sendes til Danmark.

Det er ejeren af skibe til skrotning, der skal betale for ophugningen og behandlingen.

Målsætning 5:

Der skal etableres en fælles forbrændingsløsning for affald, der er effektiv og reducerer skadelige luftemissioner fra affaldsforbrænding

Aktivitet 5.1.a: Udvikling af det fælleskommunale affaldsselskab ESANI A/S og plan for fælles forbrændingsløsning

Dette skal gennemføres af ESANI A/S. Kommunerne har hver indskudt 2.000.000 kr. som aktiekapital. Yderligere 5.000.000 kr. indskydes som egenkapital.

Fra de første anlæg ibrugtages i 2021 estimeres de årlige lønomkostninger til 2.300.000 kr. og 500.000 kr. årligt i andre omkostninger.

Aktivitet 5.2.a: Etablering af nye forbrændingsanlæg

Der er afsat i alt 6.000.000 kr. til detailprojektering af to nye forbrændingsanlæg i Sisimiut og Nuuk med tilhørende infrastruktur.

Den samlede pris for opførsel af to forbrændingsanlæg samt infrastruktur er sat til 400.000.000 kr. Pris for hvert spildolieanlæg er 9.500.000 kr.

I businesscasen for forbrændingsanlæggene regnes med anlægstilskud fra kommunerne og Selvstyret på hver 50.000.000 kr. i takt med, at anlæggene bygges. Resten lånefinansieres.

Opgørelsen af drift- og lønomkostninger for de nye forbrændingsanlæg og spildolieanlæg inkluderer nogle opgaver, som i dag varetages af kommunerne. ESANI A/S estimerer den årlige lønomkostning til driftspersonale pr. forbrændingsanlæg til 3.400.000 kr. samt 3.000.000 kr. i øvrige driftsomkostninger. De samlede omkostninger til drift og vedligehold af hvert spildolieanlæg estimeres til 700.000 kr.

Kommunerne afholder allerede i dag udgifter til løn, drifts- og vedligeholdsomkostninger vedrørende forbrændingsanlæg. Med den fælles nationale affaldsløsning vil forpligtelser vedrørende drift af forbrændingsanlæg overgå til ESANI A/S.

Aktivitet 5.2.b: Effektiv udnyttelse af varmen fra affaldsanlæg

Opgaven forventes indeholdt i ESANI A/S' eksisterende ramme.

Aktivitet 5.2.c: Planlægning af nedlukning af eksisterende forbrændingsanlæg

Det skønnes at koste ca. 1.000.000 kr. at nedlukke et forbrændingsanlæg. Bygningerne kan indtænkes i en helhedsplan omkring modtagestation/opbevaring.

Aktivitet 5.3.a: Implementering og drift af logistik for transport af affald

Aktiviteten kræver både personressourcer til udformning af en samlet transportplan samt investering i udstyr til opbevaring og transport af affaldet. Ligeledes kræves der løn til mandskab, der skal sørge for håndteringen og transporten af affaldet.

De samlede transportudgifter for de fem kommuner er sat til 10.000.000-13.000.000 kr. pr. år.

Evaluering

De økonomiske opgørelser evalueres hvert 4. år i perioden på baggrund af en gennemgang af de anlægsprojekter, der er gennemført og på vej til at blive gennemført, samt de økonomiske aspekter knyttet op på disse.

Bilag 2

Evaluering af Affaldshandlingsplan 2010-2013

Affaldshandlingsplan 2010-2013 blev udarbejdet i 2008. I handlingsplanen blev der sat fokus på disse områder:

- Planlægning og administration
- Information
- Modtagefaciliteter og kildesortering af problemaffald
- Deponeringsanlæg og gamle dumpe
- Forbrændingsløsninger
- Fokus på henstillet / henkastet affald
- Virksomheder, havne og skibe
- Affaldsminimering og genanvendelse

Evalueringen viser, at mange af målene fra handlingsplan 2010-2013 enten er helt eller delvist nået. Der er dog også en række mål, som enten er under forberedelse eller endnu ikke er igangsat. Det er især i forhold til forbrændingsløsninger og virksomheder, havne og skibe, at de opsatte mål ikke er nået.

Delmål 1

Planlægning og administration

Initiativer	Udført	Delvis udført	Igangsat	Under forberedelse	Ikke igangsat
1.1 Forbedring af lovgrundlag					
1.2 Afklaring af finansiering på affaldsområdet					
1.3 Rådgivning af virksomheder og kommuner					
1.4 Styrke administration, planlægning og drift i kommunerne					
1.5 Uddannelsessystem for driftsfolk					
1.6 Sorteringskrav ved byggeri					
1.7 Overordnet affaldshandlingsplan					

1.1 Departementet for Forskning og Miljø har siden 2010 fået vedtaget en ny lov om beskyttelse af miljøet, en havmiljøbeskyttelseslov, lov om Miljøfonden, en VVM-bekendtgørelse, en spildevandsbekendtgørelse og en række retningslinjer til kommunerne om bl.a. PCB. Departementet regner derudover med snart at vedtage nye bekendtgørelse om emballage, drikkevand og affald.

1.2 Der er siden 2015 hvert år afsat ca. 15 mio. kr. til affaldsområdet på Finansloven, fra 2019 på finanslovskonto 77.05.08 Miljøfonden. Departementet for Forskning og Miljø har igangsat et arbejde med at afklare finansieringen på affaldsområdet, sideløbende med arbejdet omkring en national affaldsløsning.

- 1.3 Departementet for Forskning og Miljø har i forskellige sammenhænge haft en tæt dialog med og vejledt virksomheder og kommuner om miljøforhold.
- 1.4 Der er kommet større fokus på affaldsområdet i kommunerne. Som en del af Departementet for Forskning og Miljø's projekt vedrørende transport af affald blev der i 2017 givet tilskud til en toårig projektansættelse i hver kommune.
- 1.5 Udformning af en uddannelse for driftsfolk er udført. De første elever startede på den i august 2015.
- 1.6 Miljøloven giver mulighed for, at kommunerne kan stille krav om sortering af byggeaffald. Krav til sortering af farligt affald er skrevet ind i de kommunale regulativer.
- 1.7 Affaldshandlingsplan 2010-2013 er blevet evalueret, og Affaldshandlingsplan 2020-2031 er under udarbejdelse.

Der arbejdes fortsat og løbende på en afklaring af finansieringen på affaldsområdet, at styrke administration, planlægning og drift i kommunerne og at opstille sorteringskrav ved byggerier.

I relation til det fremtidige arbejde og denne nye affaldshandlingsplan vil der fortsat være aktivitet i forhold til implementering af ny lovgivning, rådgivning af kommunerne, de fremtidige finansieringsforhold og sorteringskrav ved byggerier.

Udfordringerne omkring de enkelte initiativer ligger fortsat primært i økonomiske ressourcer, blandt andet til etablering af nationale forbrændingsanlæg, til ansættelse af medarbejdere, til rådgivning af kommunerne samt til udarbejdelse af lovgivning og vejledninger indenfor affaldsområdet. En anden udfordring er det generelle datagrundlag omkring affaldsmængder, som er meget spinkelt på nuværende tidspunkt. Endvidere har kommunerne et ansvar i forhold til at indkræve renovationsgebyrer mv. for at sikre økonomien på affaldsområdet.

Delmål 2

Information

Initiativer	Udført	Delvis udført	Igangsat	Under forberedelse	Ikke igangsat
2.1 Overordnet informationsplanlægning					
2.2 Kommunale informationsaktiviteter					

2.1 Der er udviklet undervisningsmateriale til skolerne, og der laves nationale kampagner, bl.a. Qujanaq og Naturens Superhelte.

2.2 I kommunerne er der kommet større fokus på affald, og der er i nogle kommuner lavet informationskampagner.

Der er i perioden blevet arbejdet med en overordnet informationsplanlægning og nogle kommunale informationsaktiviteter.

Der skal fortsat og løbende arbejdes med at gennemføre kampagner både centralt og decentralt.

Delmål 3**Modtagefaciliteter og
kildesortering af problemaffald**

Initiativer	Udført	Delvis udført	Igangsat	Under forberedelse	Ikke igangsat
3.1 Oprydning og forsvarlig opbevaring af farligt affald					
3.2 Kildesorteringssystem i de større byer					
3.3 Modtagefaciliteter og kildesorteringssystem i mellemstore og mindre byer					
3.4 Modtagefaciliteter og kildesorteringssystem i bygder					
3.5 Udredningsarbejde om klinisk risikoaffald					

3.1 Det er ikke alle lagre af farligt affald, der er blevet ryddet op. Kommunerne afskiber dog med mellemrum farligt affald til forsvarlig håndtering i Danmark, og alle byer har nu modtagefaciliteter til farligt affald. Modtagefaciliteter mangler dog i bygderne.

3.2 Målet er nået, da alle større byer har modtaget tilskud til modtagefaciliteter.

3.3 Alle mellemstore og mindre byer har modtaget tilskud til modtagefaciliteter.

3.4 Der er givet tilskud til modtagefaciliteter i bygderne i Qeqqata Kommunia og Kommuneqarfik Sermersooq. Der skal over de næste år findes en løsning i forhold til modtagefaciliteterne i de resterende bygder.

3.5 Udredningsarbejdet om klinisk risikoaffald er endnu ikke igangsat.

Der arbejdes fortsat på oprydning og forsvarlig opbevaring af farligt affald fra gamle lagre, ligesom der arbejdes med modtagefaciliteter og kildesorteringssystemer i bygder.

Delmål 4**Deponeringsanlæg og gamle dumpe**

Initiativer	Udført	Delvis udført	Igangsat	Under forberedelse	Ikke igangsat
4.1 Vilkår for etablering og kontrolleret drift af deponier					
4.2 Etablering af deponier i byerne					
4.3 Etablering af deponier i bygderne					
4.4 Nedlukning af gamle dumpe					
4.5 Sikkerhedsstillelse – særlige deponier					

- 4.1 Departementet for Forskning og Miljø har udarbejdet 'Retningslinjer i etablering af kontrollerede deponier' til brug for kommunerne.
- 4.2 Der er i årene 2014-2020 foretaget dumpoprydninger i en række byer og bygder. Næste skridt vil være oprettelse af kontrollerede deponier.
- 4.3 Der er endnu ikke etableret deponier i bygderne.
- 4.4 Arbejdet med håndteringen af forsvarlig nedlukning af gamle dumpe, der ikke på nuværende tidspunkt er i brug, er endnu ikke igangsat.
- 4.5 Lovgivningen giver mulighed for sikkerhedsstillelse. Det er dog indtil videre ikke blevet brugt.

Delmål 5**Forbrændingsløsninger**

Initiativer	Udført	Delvis udført	Igangsat	Under forberedelse	Ikke igangsat
5.1 Forbrændingsløsninger i de mellemstore og mindre byer					
5.2 Forbrændingsløsninger i bygderne					
5.3 Forbrændingsløsning i Nuuk					
5.4 Sikker håndtering af restprodukter fra forbrændingsløsninger					
5.5 Emissionsmålinger på forbrændingsanlæg					
5.6 Plan for reduktion af dioxin					
5.7 Dioxinrensning på fem eksisterende forbrændingsanlæg					

- 5.1 Fremadrettet skal affald sorteres og transporteres fra mellemstore og mindre byer til forsvarlig håndtering på nye nationale forbrændingsanlæg. Der blev i 2017 afsat 15,5 mio. kr. til pilotprojekter om transport af affald i en to-årig periode.
- 5.2 Der er ikke fundet forbrændingsløsninger til bygderne. Der blev i 2017 afsat 15,5 mio. kr. til pilotprojekter om transport af affald i en to-årig periode. Fremadrettet skal affald sorteres og transporteres fra bygder til forsvarlig håndtering på nye nationale forbrændingsanlæg.
- 5.3 Kommuneqarfik Sermersooq har opgraderet Nuuk forbrændingsanlæg. Man er derudover begyndt at transportere affald fra Paamiut, Kapisillit og Østkysten til forbrænding i Nuuk. Der arbejdes på en fælles national affaldsløsning for hele landet med nye nationale forbrændingsanlæg i Nuuk og Sisimiut.

5.4 Flyveaske sendes til Danmark.
Slagge deponeres på dumpen.

5.5 Der er lavet nyere emissionsmålinger på Aasiaat og Nuuk forbrændingsanlæg.
De resterende emissionsmålinger er fra 2001.

5.6 Der er endnu ikke lavet en handlingsplan for reduktion af dioxin. Der arbejdes på en national affaldsløsning for hele landet, hvor de nye nationale forbrændingsanlæg skal have røggasrensning. Alle forbrændingsanlæg skal overholde EU's emissionsgrænseværdier i 2024. Reduktion af udledning af dioxin og andre skadelige stoffer opnås via anlæggenes miljøgodkendelser.

5.7 Der er endnu ikke røggasrensning for dioxin og tungmetaller på forbrændingsanlæggene.
Der er givet midler til miljøopgradering af Aasiaat forbrændingsanlæg og projektering af dioxinrensning på Nuuk forbrændingsanlæg.

Der er gennemført tekniske gennemgange på forbrændingsanlæggene, og der er foretaget målinger for dioxin på anlægget i Nuuk i 2018.

Delmål 6
Fokus på henkastet / henstillet affald

Initiativer	Udført	Delvis udført	Igangsat	Under forberedelse	Ikke igangsat
6.1 Oprydningsindsats i byer, bygder og det åbne land					

6.1 Departementet for Forskning og Miljø har gennemført oplysningskampagner, bl.a. Qujanaq, som sætter fokus på at holde Grønland ren. Departementet har derudover udarbejdet 'Retningslinjer til kommunerne i forhold til herreløst skrot og affald' og retningslinjer til 'Kommunernes håndtering af sager om manglende renholdelse af udearealer'. Initiativet vedr. transport af affald fokuserer også på renholdelse af byer og bygder.

Delmål 7**Virksomheder, havne og skibe**

Initiativer	Udført	Delvis udført	Igangsæt	Under forberedelse	Ikke igangsæt
7.1 Evaluering af håndteringen af spildolie fra havne					
7.2 Udredningsarbejde om skrotning af skibe og både					
7.3 Etablering af skrotningspladser					
7.4 Sikkerhedsstillelse af skrotningspladser					
7.5 Udredningsarbejde om organisk industriaffald					
7.6 Miljø- og kvalitetsstyringssystemer i større virksomheder					
7.7 Miljøanalyser i virksomheder, efter anmodning					

7.1 Der er endnu ikke lavet en evaluering af håndteringen af spildolie fra havne.

7.2 Departementet for Infrastruktur lavede for en del år siden et udredningsprojekt omkring skrotning af skibe og både.

7.3 Der er ikke etableret skrotningspladser.

7.4 Lovgivningen giver mulighed for sikkerhedsstillelse. Der er ikke lavet særskilt lovgivning eller udredningsarbejde vedrørende sikkerhedsstillelse for skrotningspladser.

7.5 Udredningsarbejde om organisk industriaffald er endnu ikke lavet.

7.6 Lovgivningen giver mulighed for at indføre miljø- og kvalitetsstyringssystemer i større virksomheder.

7.7 Der er ikke igangsæt initiativer omkring miljøanalyser. Nogle større virksomheder engagerer sig i CSR Greenland.

Der ligger en række udfordringer i at få udtjente skibe transporteret fra mindre byer og bygder til skrotningspladser i større byer.

Selvom lovgivningen åbner op for, at virksomheder indfører miljø- og kvalitetssikringssystemer, er det kun ganske få, der har gjort dette. Der er fortsat udfordringer med forsvarlig håndtering af affald fra industrien, da der generelt mangler afsætnings- og behandlingsmuligheder.

Delmål 8**Affaldsminimering og genanvendelse**

Initiativer	Udført	Delvis udført	Igangsæt	Under forberedelse	Ikke igangsæt
8.1 Udredningsprojekter om affaldsminimering					
8.2 Udredningsprojekt om genanvendelse af jern og metal					
8.3 Udredningsprojekter om håndtering/genanvendelse af affaldsfraktioner					

8.1 Der er ikke igangsæt udredningsprojekt om affaldsminimering, men kommunerne kører forskellige projekter omkring øget sortering, genbrug og genanvendelse.

8.2 Udredningsprojekt om genanvendelse af jern og metal er gennemført, og kommunerne udskiber en del jern- og metalskrot til Danmark.

8.3 Der er gennemført flere pilotprojekter om genanvendelse. Flere kommuner har lavet projekter om kompostering af organisk affald, mens man flere steder eksperimenterer med separat indsamling af glas, som knuses og blandes i asfalt.

Departementet for Forskning og Miljø

Postboks 1015
3900 Nuuk
Tel + 299 345000